

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΒ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

Η ημερήσια διάταξη της ΕΚΤΑΚΤΗΣ συνεδρίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για αύριο Τρίτη, 2 Αυγούστου 2022, στις 9.30 π.μ., έχει ως ακολούθως:

Νομοθετική Εργασία:

- 9.30 π.μ. 1. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.02.063.078-2022)
2. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.02.063.102-2022)
3. Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.02.063.128-2022)

(Ανατομική)

(Σχετικές επιστολές του Προέδρου της Δημοκρατίας, ημερομηνίας 29 Ιουλίου 2022 και κείμενο ψηφισθέντων νόμων, επισυνάπτονται.)

Διευθύντρια

Υπηρεσίας Κοινοβουλευτικών Επιτροπών

Σημειώσεις

1. Στη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκαν να παραστούν οι ακόλουθοι:
- Για το **πρώτο, δεύτερο και τρίτο θέμα**, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και ο Υπουργός Οικονομικών.
- [Σύνολο ατόμων: 27. 4 προσκεκλημένοι, 12 βουλευτές, μέχρι 4 γραμματείς, 7 συνεργάτες βουλευτών (ένας από κάθε πλευρά)]
2. Κάθε υπουργείο/ανεξάρτητη υπηρεσία/φορέας/οργάνωση/σύνδεσμος ή άλλο οργανωμένο σύνολο να εκπροσωπείται από ένα μόνο πρόσωπο.
3. Όλοι οι προσκεκλημένοι σε συνεδρίες των κοινοβουλευτικών επιτροπών, πρέπει να φέρουν, απαραιτήτως, τη δική τους προσωπική μάσκα (συστήνεται η χρήση διπλής χειρουργικής μάσκας ή μάσκας υψηλής προστασίας π.χ. τύπου KN95 ή τύπου FFP2 και να αποφεύγεται η χρήση υφασμάτινης προστατευτικής μάσκας).

1^η Αυγούστου 2022
ΚΠ/ΜΜ

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

Γραφείο Γενικής Διευθύντριας

Αρ. Φακ.: 23.02.063.078-2022

1^η Αυγούστου 2022

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 51.1 του Συντάγματος ανέπεμψε τον «περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικό) (Αρ.2) Νόμο του 2022» για επανεξέταση με σχετική επιστολή του προς την Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 29 Ιουλίου 2022.

Η επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας λήφθηκε την 1η Αυγούστου 2022. Αντίγραφο της πιο πάνω επιστολής επισυνάπτεται για ενημέρωσή σας.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 51 του Συντάγματος η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει επί αναπεμφθέντος θέματος εντός 15 ημερών από της αναπομπής.

Τασούλα Ιερωνυμίδου

Γενική Διευθύντρια

Βουλής των Αντιπροσώπων

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ
Ο Πρόεδρος

Αρ. Φακ.: 30.02.005.002.064

ε. Διακρίσεων

Για το βήμα

1/8/2022

29 Ιουλίου 2022 11.00 η/μ

Κυρία Αννίτα Δημητρίου
Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων
Βουλή των Αντιπροσώπων
Λευκωσία

Ασκώντας τις εξουσίες μου δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Δημοκρατίας, αναπέμπω στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση τον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικό) (Αρ. 2) Νόμο του 2022, που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων την 14 Ιουλίου, 2022 και κοινοποιήθηκε¹ στο Γραφείο μου την 20^η Ιουλίου, 2022 για να εκδοθεί με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος της Δημοκρατίας.

Οι λόγοι της Αναπομπής είναι οι ακόλουθοι:

Ασυμβατότητα του υπό Αναπομπή Νόμου με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών και με τα Άρθρα 61, 167, 169 και 179 του Συντάγματος:

¹ Δια της επιστολής της Γενικής Διευθύντριας Βουλής των Αντιπροσώπων με αρ. φακ. 23.02.063.102-2022 και ημερ. 20.7.2022.

Ο υπό Αναπομπή Νόμος παραβιάζει την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, αφού οι αρμοδιότητες που ανατίθενται στις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας οι οποίες ασκούν εκτελεστική εξουσία με βάση το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι τέτοιας μορφής που δεν είναι δυνατόν να αναληφθούν από την Βουλή των Αντιπροσώπων η οποία δεν έχει την αρμοδιότητα και την δυνατότητα να αξιολογήσει την επίπτωση που θα έχει η εφαρμογή του υπό Αναπομπή Νόμου στις ευρύτερες υποχρεώσεις που έχει η Δημοκρατία με βάση το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Δημοκρατία υπόκειται σε δεσμεύσεις που επηρεάζουν την άσκηση της εθνικής οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής, βάσει των υποχρεώσεων της που απορρέουν από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από τη συμμετοχή της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Στα πλαίσια της οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον συντονισμό, τον έλεγχο και την ορθή στόχευση των προσπαθειών που αναλαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε μια σειρά μεταρρυθμίσεων, οι οποίες αναδεικνύουν τη σταθερότητα που πρέπει να διέπει το δημοσιονομικό σχεδιασμό. Στα τέλη του 2011, τέθηκε σε ισχύ η μεταρρύθμιση (μέρος του αποκαλούμενου «Εξάπτυχου»²) του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, προκειμένου να διασφαλιστεί η σταθερότητα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης με την αποφυγή, κατά το δυνατόν, μη βιώσιμων δημόσιων οικονομικών πολιτικών. Ακόμα μία μεταρρύθμιση σε αυτόν τον τομέα πολιτικής αποτελεί η Διακυβερνητική Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (εφεξής «η ΣΣΣΔ»), συμπεριλαμβανομένου του «Δημοσιονομικού Συμφώνου», η οποία τέθηκε σε ισχύ στις αρχές του 2013. Επιπλέον, τον Μάιο του 2013 τέθηκαν σε ισχύ κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την

² (1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 που τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, (2) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 που τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97, (3) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1173/2011, (4) Οδηγία 2011/85/ΕΕ, (5) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 και (6) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1174/2011.

αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων (μέρος του αποκαλούμενου «Δίπτυχου»³).

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο είναι η σημαντικότερη διαδικασία συντονισμού και ελέγχου των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω διαδικασία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2010 και τέθηκε επίσημα σε ισχύ το πρώτο εξάμηνο του 2011. Νομικά, στηρίζεται στα Άρθρα 121, 126, 136 και 148 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη δέσμη του Εξάπτυχου. Στηρίζεται κυρίως σε μη δεσμευτικές συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες αποκτούν, όμως, δεσμευτικό χαρακτήρα, όταν ένα κράτος μέλος τίθεται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος ή υπερβολικών ανισορροπιών και σε περίπτωση μη συμμόρφωσής του επιβάλλονται κυρώσεις. Στα πλαίσια αυτά, η Δημοκρατία καλείται να υποβάλλει κάθε χρόνο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης, βάσει των προνοιών του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στη βάση αυτού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να εκδίδει συστάσεις για λήψη μέτρων από τη Δημοκρατία. Επίσης, γίνεται έλεγχος για τυχόν ύπαρξη μακροοικονομικών ανισορροπιών. Μέσω της διαδικασίας αυτής, συντονίζονται οι δημοσιονομικές, μακροοικονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές των κρατών μελών, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας κατάρτισης των εθνικών προϋπολογισμών και λήψης αποφάσεων για διάφορα θέματα οικονομικής πολιτικής. Αυτό συνεπάγεται ότι η εκτελεστική εξουσία κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης της εθνικής δημοσιονομικής πολιτικής συνυπολογίζει τυχόν συστάσεις και νέα δεδομένα που προκύπτουν υπό την ιδιότητα της Δημοκρατίας ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ευρωζώνης.

Περαιτέρω, και σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 473/2013, η δεύτερη αξιολόγηση πραγματοποιείται το φθινόπωρο έκαστου έτους στη βάση

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 και Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013.

των Σχεδίων Δημοσιονομικών Προγραμμάτων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη μέχρι την 15η Οκτωβρίου έκαστου έτους. Η αξιολόγηση βασίζεται σε τυχόν αναθεωρημένα δεδομένα τα οποία προκύπτουν από το προσχέδιο του προϋπολογισμού της Κυβέρνησης για το ερχόμενο έτος. Σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κρίνει ότι το υπό εξέταση κράτος μέλος καταστρατηγεί σε σημαντικό βαθμό τις υποχρεώσεις του που πηγάζουν από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, δύναται να προβεί σε δημόσια, αιτιολογημένα, σύσταση για ετοιμασία επικαιροποιημένου Σχεδίου Δημοσιονομικού Προγράμματος, γεγονός που εξυπακούει και τη διαφοροποίηση της δημοσιονομικής πολιτικής, μέσω του ετήσιου προϋπολογισμού του Κράτους.

Η νομική υποχρέωση κάθε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για επίτευξη τουλάχιστον ισοσκελισμένου προϋπολογισμού σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα απορρέει από το Δημοσιονομικό Σύμφωνο. Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο είναι το σκέλος της ΣΣΣΔ που αφορά τις δημοσιονομικές και τις χρηματοοικονομικές πολιτικές. Η ΣΣΣΔ υπογράφηκε στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 2 Μαρτίου 2012 και τέθηκε σε ισχύ το 2013. Η κύρια καινοτομία του Δημοσιονομικού Συμφώνου είναι ότι προβλέπει την υποχρέωση νομικής κατοχύρωσης, σε συνταγματικό, κατά προτίμηση, ή ισότιμο αυτού επίπεδο, του λεγόμενου «χρυσού κανόνα», ή «κανόνα ισοσκελισμένων προϋπολογισμών» ή αλλιώς «χρεόφρενου». Πρόκειται για τη νομική υποχρέωση της Κυβέρνησης να διαμορφώνει και να εκτελεί ισοσκελισμένους, αν όχι πλεονασματικούς, προϋπολογισμούς, προκειμένου να αποφευχθεί η παραγωγή ελλειμμάτων και συνακόλουθα δημιουργία νέου χρέους. Η ενσωμάτωση του κανόνα αυτού στο κυπριακό δίκαιο συντελέστηκε μέσω της εκ της Δημοκρατίας συνολόγησης του Δημοσιονομικού Συμφώνου και με τη θέσπιση του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (εφεξής «ο Νόμος 20(Ι)2014»)⁴ ο οποίος μεταφέρει τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίες πηγάζουν από την Οδηγία

⁴ Στο προοίμιο του Νόμου 20(Ι)/2014, παρατίθενται όλες οι δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2011/85/ΕΕ. Όταν ο «χρυσός κανόνας» δεν εφαρμόζεται, παρέχεται το δικαίωμα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση όπου μία χώρα τίθεται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, ενεργοποιείται αυτόματα ο διορθωτικός μηχανισμός καθώς και η επιβολή κυρώσεων εναντίον της.

Η εκ του υπό Αναπομπή Νόμου συνεπαγόμενη παράβαση του χρυσού κανόνα συνεπάγεται και παράβαση του Δημοσιονομικού Συμφώνου και, συνεπώς, και του Άρθρου 169.3 του Συντάγματος το οποίο αποδίδει στο συνομολογηθέν Δημοσιονομικό Σύμφωνο αυξημένη ισχύ έναντι του υπό Αναπομπή Νόμου.

Η Οδηγία 2011/85/ΕΕ καθορίζει τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, ώστε να διασφαλίζεται η σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ μέσα από τη διατήρηση ενός βιώσιμου οικονομικού πλαισίου σε εθνικό επίπεδο. Βασικό αντικείμενο της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ είναι η διαμόρφωση από τα κράτη μέλη ρεαλιστικών μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων. Σύμφωνα με την Οδηγία 2011/85/ΕΕ:

«Προκειμένου να ενσωματωθεί η πολυετής δημοσιονομική προοπτική του πλαισίου δημοσιονομικής εποπτείας της Ένωσης, η κατάρτιση του ετήσιου νόμου περί προϋπολογισμού θα πρέπει να βασίζεται σε πολυετή δημοσιονομικό σχεδιασμό, που να απορρέει από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο» (αιτιολογική σκέψη (20) προοιμίου). και

«Αυτό το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, προβλέψεις για κάθε σημαντικό στοιχείο δαπανών και εσόδων για το δημοσιονομικό έτος και πέραν αυτού σε βάση αμετάβλητης πολιτικής. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να είναι σε θέση να ορίζει καταλλήλως τις αμετάβλητες πολιτικές και ο ορισμός πρέπει να δημοσιοποιείται μαζί με τις

συναφείς παραδοχές, μεθοδολογίες και σχετικές παραμέτρους» (αιτιολογική σκέψη (21) προοιμίου).

Περαιτέρω, το Άρθρο 4 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ προβλέπει ότι «Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο δημοσιονομικός σχεδιασμός να βασίζεται σε ρεαλιστικές μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, χρησιμοποιώντας τις πλέον επίκαιρες πληροφορίες [...]».

Το δε Άρθρο 9(1) της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ αναδεικνύει την έννοια του πολυετούς δημοσιονομικού σχεδιασμού και την υποχρέωση για διαμόρφωση ενός αξιόπιστου, αποτελεσματικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου, το οποίο προβλέπει την υιοθέτηση δημοσιονομικού σχεδιασμού με χρονικό ορίζοντα τουλάχιστον τριών ετών.

Επίσης, κατά το Άρθρο 9(2)(β) της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά πλαίσια περιλαμβάνουν διαδικασίες προκειμένου να καθορίζονται «προβλέψεις για κάθε σημαντικό στοιχείο δαπανών και εσόδων της γενικής κυβέρνησης [...]».

Τέλος, το Άρθρο 10 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ προνοεί ότι «Ο ετήσιος περί προϋπολογισμού νόμος συνάδει με τις διατάξεις που απορρέουν από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο. Ειδικότερα, οι προβλέψεις εσόδων και δαπανών και οι προτεραιότητες που καθορίζονται στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο, όπως διευκρινίζεται στο άνω Άρθρο 9(2), αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση του ετήσιου προϋπολογισμού. Για κάθε απόκλιση από τις εν λόγω διατάξεις δίνονται οι δέουσες εξηγήσεις.».

Όπως προκύπτει από τις προαναφερθείσες αναφορές στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- (α) είναι σαφής η έμφαση που δίδεται στην υποχρέωση των κρατών μελών για ρεαλιστικό δημοσιονομικό σχεδιασμό στη βάση συγκεκριμένων δεδομένων·

- (β) διαφαίνεται επίσης από τα προαναφερθέντα Άρθρα της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ ότι τα έσοδα του κράτους και οι προβλέψεις σχετικά με αυτά αποτελούν βασική παράμετρο της διαδικασίας που απαιτείται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για δημοσιονομικό σχεδιασμό, ο οποίος υπόκειται σε καθορισμένες διαδικασίες ελέγχου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- (γ) αναδεικνύεται επίσης η έννοια του πολυετούς δημοσιονομικού σχεδιασμού, ο οποίος απορρέει από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο.

Η συνδυασμένη προσέγγιση των πιο πάνω δεδομένων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα έσοδα αποτελούν βασική μεταβλητή στη διαδικασία αυτή, η οποία δεν μπορεί να μεταβάλλεται συνεχώς και απρόβλεπτα με αποτέλεσμα να επηρεάσει τις πιο πάνω υποχρεώσεις της Δημοκρατίας για ετήσιο αλλά και μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό σχεδιασμό. Ως εκ τούτου, η δυνατότητα της Βουλής των Αντιπροσώπων για μείωση των προϋπολογιζόμενων εσόδων ανά πάσα στιγμή, μέσω της θέσπισης νόμου βάσει κοινοβουλευτικής πρότασης νόμου, όπως ισχύει στην προκειμένη περίπτωση, οδηγεί σε εκτροχιασμό/απόκλιση από τον δημοσιονομικό σχεδιασμό, ο οποίος έχει αντίκτυπο τόσο στη δημοσιονομική θέση της Δημοκρατίας όσο και στην υλοποίηση των σχετικών της υποχρεώσεων, όπως προσδιορίζονται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Νόμος 20(Ι)/2014 προβλέπει, στο άρθρο 5 αυτού, ότι «*Η Κυβέρνηση διασφαλίζει ότι η διαμόρφωση, η εκτέλεση και η παρουσίαση της δημοσιονομικής πολιτικής, περιλαμβανομένου και του Προϋπολογισμού, της πολιτικής των μισθών και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων συνάδει με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις νομοθεσίες και τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδιαίτερα του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, όπου εφαρμόζεται ή/και άλλων διεθνών συμφωνιών.*».

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 10(α) του Νόμου 20(Ι)/2014 το Υπουργικό Συμβούλιο διαμορφώνει τη δημοσιονομική πολιτική, συμπεριλαμβανομένου και του Στρατηγικού Πλαισίου Δημοσιονομικής Πολιτικής, σύμφωνα με το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο. Εκ τούτου συνάγεται ότι η αρμοδιότητα για τη διαμόρφωση και υλοποίηση των θεμάτων δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία βασίζεται, μεταξύ άλλων, και στον έλεγχο των εσόδων και δαπανών (κατά το άρθρο 4(1)(β) του Νόμου 20(Ι)/2014), ανήκει αποκλειστικά στην εκτελεστική εξουσία, η οποία έχει την αρμοδιότητα και ικανότητα να συνυπολογίσει όλα τα δημοσιονομικά δεδομένα/υποχρεώσεις και τα μακροοικονομικά μεγέθη, ώστε η καθορισθείσα και εφαρμοσθείσα πολιτική να συνάδει με τις πρόνοιες του Μέρους IV του Νόμου 20(Ι)/2014 που αφορά τους Δημοσιονομικούς Κανόνες και Πολιτική.

Οι αρμοδιότητες που αποδίδονται στον Υπουργό Οικονομικών δυνάμει του Άρθρου 167 του Συντάγματος και του άρθρου 11 του Νόμου 20(Ι)/2014 δεικνύουν τις πολλές παραμέτρους που πρέπει να συνυπολογιστούν από την εκτελεστική εξουσία τόσο για τη διαμόρφωση βιώσιμης δημοσιονομικής πολιτικής όσο και για την αξιολόγηση των δημοσιονομικών κινδύνων. Τα έσοδα που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό έκαστου έτους αποτελούν μια βασική συνιστώσα στη διαδικασία που προβλέπεται στο Νόμο 20(Ι)/2014, η οποία δεν πρέπει να μεταβάλλεται κατά το δοκούν μέσω της θέσπισης νόμων βάσει κοινοβουλευτικών προτάσεων νόμου, για τους οποίους νόμους δεν θα μπορούσε να υπάρξει καμία πρόβλεψη από την εκτελεστική εξουσία, χωρίς να συνυπολογίζονται οι οικονομικές και άλλες επιπτώσεις.

Τόσο η διαδικασία αξιολόγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως αποτυπώνεται πιο πάνω, όσο και οι Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θεσπίζονται για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου πλαισίου απαιτήσεων αναφορικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διαμορφώνουν τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, αποτυπώνουν την πρόθεση για διασφάλιση, στο βαθμό του δυνατού, της σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ, σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο από αστάθμητους παράγοντες οικονομικό περιβάλλον. Ως

αστάθμητος παράγοντας στην προσπάθεια για δημοσιονομικό σχεδιασμό, θεωρείται και η δια του υπό Αναπομπή Νόμου μείωση των κρατικών εσόδων. Οι συνταγματικές και άλλες νομοθετικές πρόνοιες διαμορφώθηκαν ώστε να διασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία της Δημοκρατίας. Η μείωση των εσόδων μειώνει τη δυνατότητα της Δημοκρατίας να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε στενότερη εποπτεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση και λήψη δημοσιονομικών μέτρων τα οποία θα έχουν αντίκτυπο στη δημοσιονομική πολιτική της Δημοκρατίας, επηρεάζοντας την εύρυθμη λειτουργία της.

Η πιο πάνω ανάλυση καταδεικνύει ότι ο υπό Αναπομπή Νόμος, με την επέμβαση που επιφέρει στα έσοδα της Δημοκρατίας κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, επί της ουσίας καταστρατηγεί ή/και αναιρεί οποιαδήποτε διαδικασία ακολουθείται από την εκτελεστική εξουσία για συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Νόμου 20(Ι)/2014 και την ετοιμασία του κρατικού προϋπολογισμού στη βάση συγκεκριμένων προβλέψεων αναφορικά με τα έσοδα και τα έξοδα. Ως εκ τούτου, ο υπό Αναπομπή Νόμος επηρεάζει τις οικονομικές δυνατότητες της Δημοκρατίας, αφού η οποιαδήποτε ανατροπή της οικονομικής ισορροπίας του κρατικού προϋπολογισμού επηρεάζει τις υποχρεώσεις της εκτελεστικής εξουσίας, όπως απορρέουν από τον Νόμο 20(Ι)/2014 καθώς και τις διεθνώς ειλημμένες υποχρεώσεις της. Τέτοια επέμβαση θίγει αρμοδιότητες τις οποίες το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Νόμος 20(Ι)/2014 αναπόθεσε στη Δημοκρατία μέσω αρμόδιας αρχής που είναι σε θέση να προβεί στην στάθμιση όλων των παραγόντων που έχουν αναλυθεί πιο πάνω. Αυτή η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να είναι η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού δεν μπορεί να ασκήσει εκτελεστικής μορφής αρμοδιότητες όπως απαιτεί ο Νόμος 20(Ι)/2014.

Ως εκ τούτου, ο υπό Αναπομπή Νόμος καταστρατηγεί, την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών η οποία είναι όχι μόνο διάχυτη στο συνταγματικό στερέωμα της Δημοκρατίας, αλλά έχει πλειστάκις αναγνωρισθεί και επιβεβαιωθεί ως η αναγκαία υποστήλωση της πολιτειακής λειτουργίας.

Η Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών απαγορεύει και αποκλείει την άσκηση ή την ανάληψη εξουσίας εκτός της σφαίρας της αντίστοιχης αρμοδιότητας εκάστης εκ των τριών πολιτειακών εξουσιών. Το πεδίο λειτουργίας των τριών πολιτειακών εξουσιών διαχωρίζεται αυστηρά και αποκλείεται η ανάληψη ή άσκηση οποιασδήποτε αρμοδιότητας από οποιαδήποτε από τις τρεις εξουσίες που δεν αποδίδεται σε αυτήν από το Σύνταγμα ή δεν εμπίπτει στο πεδίο της λειτουργίας της λόγω των εγγενών χαρακτηριστικών της. Το κριτήριο για την ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών, όπου αυτές δεν κατανέμονται ρητά από το Σύνταγμα, είναι ουσιαστικό και συναρτάται με τα εγγενή χαρακτηριστικά και την εσωτερική φύση τους.

Ο υπό Αναπομπή Νόμος καταστρατηγεί την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, την οποία ο Νομοθέτης οφείλει να σέβεται όταν νομοθετεί και συνεπώς να μην υπερβαίνει το πεδίο της αρμοδιότητάς του, όπως αυτό χορηγείται από το Άρθρο 61 του Συντάγματος. Η διαμόρφωση δημοσιονομικής πολιτικής και η ευθύνη για την υλοποίησή της με βάση τις αυξημένες στην παρούσα φάση απαιτήσεις που απορρέουν από το ευρωπαϊκό και το εθνικό δίκαιο εμπίπτει στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας, η οποία έχει και συνολική εικόνα επί όλων των παραμέτρων που απαιτούνται για αυτή τη σύνθετη διαδικασία.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, μέσω της ψήφισης νόμων όπως ο υπό Αναπομπή Νόμος, οι οποίοι επηρεάζουν τον σχεδιασμό της δημοσιονομικής πολιτικής, παρεισφρέει αντισυνταγματικά στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας.

Παρέμβαση σε αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας οι οποίες εμπεριέχουν στοιχεία διοικητικής ενέργειας κρίθηκε αντισυνταγματική στην Γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου **Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 1), (2015) 3 ΑΑΔ 622** στην οποία γίνεται αναφορά στην πρόσφατη Γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην

Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλής των Αντιπροσώπων, Αναφορές 6/2021 και 7/2021 ημερομηνίας 20.7.2022:

«Στην Γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Πρόεδρος της Δημοκρατίας υ. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 1), (2015) 3 ΑΑΔ 622**, τονίζεται, με παραπομπή σε προηγούμενη επί του θέματος νομολογία ότι «... αν ένας Νόμος εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής ενέργειας, τότε αυτός είναι αντισυνταγματικός, καθότι θεωρείται ότι η Νομοθετική Εξουσία επεμβαίνει στον τομέα αρμοδιότητας της Εκτελεστικής Εξουσίας.». Σημειώνεται επίσης ότι:

«Η Βουλή των Αντιπροσώπων ασκεί νομοθετικό έργο, θεσπίζει νόμους γενικούς και απρόσωπους εισάγοντας ουσιαστικούς κανόνες δικαίου και οι ρυθμίσεις που επιβάλλει γίνονται κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο. Η Βουλή δεν ρυθμίζει συγκεκριμένες και ατομικές περιπτώσεις και δεν ασκεί εκτελεστική εξουσία ή οποιοδήποτε είδους ρυθμιστική, διοικητική λειτουργία. Η Βουλή καθορίζει το γενικό νομοθετικό πλαίσιο και, μέσα σ' αυτό, η Εκτελεστική Εξουσία προβαίνει σε διοικητικές ρυθμίσεις.»

Στις υπό Γνωμάτευση περιπτώσεις, η παροχή επιδομάτων αποτελεί κατ' εξοχήν ζήτημα το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Εξουσίας κατά την άσκηση της διοικητικής της λειτουργίας και προϋποθέτει ρύθμιση των συγκεκριμένων περιπτώσεων μετά από διαβούλευση με όλους τους αρμόδιους φορείς, ειδική γνώση επί του θέματος και ενδελεχή μελέτη προς αξιολόγηση των οικονομικών συνεπειών που αυτό θα επιφέρει στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και, κατ' επέκταση, στον Προϋπολογισμό του Κράτους.

Στη διοικητική λειτουργία, την ειδική γνώση και ενδελεχή μελέτη, παραπέμπει, άλλωστε, και το **Άρθρο 76** του περί **Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 2010, Ν. 59(Ι)/2010**, σύμφωνα με τον οποίο, ο αρμόδιος υπουργός διορίζει αναλογιστή, ο οποίος προβαίνει, ανά τριετία ή ενωρίτερα, εάν κατά την κρίση του Υπουργού επιβάλλεται, στη

διεξαγωγή αναλογιστικής ανασκόπησης της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου. Σχετική έκθεση, ως προς την επάρκεια ή μη των εισφορών που καταβάλλονται, υποβάλλει στον Υπουργό και, εφόσον καταδεικνύεται ότι δεν διασφαλίζεται επαρκώς η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Ταμείου, «... ο Υπουργός αφού προχωρήσει αμέσως σε διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς ετέρους, καταθέτει στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο εντός ενός έτους νομοσχέδιο για την περαιτέρω ενίσχυση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του Ταμείου.».

Πέρα από τις βασικές αρχές και διαδικασίες που διέπουν τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της, οι οποίες καταστρατηγούνται από τον υπό Αναπομπή Νόμο, προκύπτει και παραβίαση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τον καθορισμό της αξίας παράδοσης αγαθών όπως προβλέπεται στο δίκαιο της Ε.Ε.. Σύμφωνα με το άρθρο 78 της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ, στη βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

«α) τα τέλη, δικαιώματα, εισφορές και φόροι, με εξαίρεση τον ΦΠΑ,
β) τα παρεπόμενα έξοδα, όπως έξοδα προμήθειας, συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης, με τα οποία επιβαρύνει ο προμηθευτής ή ο παρέχων υπηρεσίες τον αποκτώντα ή το λήπτη.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, στοιχείο β), τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν ως παρεπόμενα τα έξοδα που αποτελούν αντικείμενο χωριστής συμφωνίας.».

Περαιτέρω, το Άρθρο 85 και 86(1)⁵ της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ προβλέπουν τα εξής:

«Άρθρο 85

Η βάση επιβολής του φόρου για τις εισαγωγές αγαθών συνίσταται στο ποσό που καθορίζεται ως δασμολογητέα αξία σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις.

⁵ Η Κυπριακή Δημοκρατία εναρμονίστηκε με το άρθρο 86 της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ με την θέσπιση του άρθρου 15 του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, 95(I)/2000 όπως τροποποιήθηκε

Άρθρο 86

1. Στη βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνονται, κατά τον βαθμό που δεν έχουν ήδη περιληφθεί σε αυτή, τα ακόλουθα:

α) δασμοί, τέλη, δικαιώματα, εισφορές και άλλοι φόροι που οφείλονται εκτός του κράτους μέλους εισαγωγής καθώς και όσα οφείλονται λόγω της εισαγωγής, με εξαίρεση τον ΦΠΑ που πρόκειται να εισπραχθεί,

...».

Ως εκ τούτου ο μη συνυπολογισμός του ειδικού φόρου κατανάλωσης στην αξία παράδοσης πετρελαιοειδών αντίκειται στα άρθρα 78, 85 και 86(1)(α) της Οδηγίας 2006/112/EK αφού ο φόρος περιλαμβάνεται ρητά στην βάση επιβολής του ΦΠΑ.

Η προαναφερόμενη διαπίστωση παραβίασης του δικαίου της Ε.Ε. καταγράφεται και σε πρόσφατη επιστολή της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Υπουργείο Οικονομικών ημερομηνίας 27.7.2022 στην οποία αναφέρονται τα εξής:

"The VAT amending laws adopted last week by your national Parliament leads the Commission to express its concerns regarding their compatibility with the EU VAT legislation. They relate to the following:

- 1) The first amendment adopted introduces a zero VAT rate to the part of the final electricity bills related to the cost of purchasing greenhouse gas emission allowances, the cost of purchasing fuel and the cost of maintaining strategic reserves. This is problematic for two reasons:
 - a. It is legally not possible to move to a zero rate on the supply of electricity.
 - b. The amendment envisages the application of two different rates to one supply of a good (namely the supply of electricity). This is not allowed under the VAT Directive, where it is only possible to apply a single VAT rate to the supply of a good.

2) The second amendment excludes excise duties from the chargeable amount for VAT for the supply of mineral oils. This appears to be a violation of Articles 78(a) and 86(a) of the VAT Directive, which prescribe that the taxable amount shall include taxes, duties, levies and charges, excluding the VAT itself as such taxes, duties, levies and charges make up part of the price paid for the goods or services supplied, it is not possible to refrain from imposing VAT on those parts of the price.

Thus, it would be important to rectify the situation, in line with the EU acquis."

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις υποδείξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναπόφευκτα η Κυπριακή Δημοκρατία θα οδηγηθεί σε διαδικασία παράβασης του δικαίου της Ε.Ε. από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με πιθανό συνεπακόλουθο περαιτέρω οικονομική επιβάρυνση των δημοσίων οικονομικών λόγω επιβολής προστίμου από το Δικαστήριο της Ε.Ε. σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμμόρφωση και καταδικαστεί η Κυπριακή Δημοκρατία λόγω της παράβασης αυτής.

Επιπρόσθετα και για σκοπούς ολιστικής παρουσίασης του δεσμευτικού πλαισίου που απορρέει από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισημαίνεται ότι η Δημοκρατία τέθηκε αυτόματα κάτω από τη λεγόμενη μεταπρογραμματική εποπτεία ("Post Programme Surveillance"), μέχρι να αποπληρωθεί τουλάχιστον το 75% του δανείου που έλαβε από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας. Η εποπτεία διεξάγεται σε εξαμηνιαία βάση και αξιολογεί τη δημοσιονομική και χρηματοπιστωτική πολιτική της χώρας, τυχόν ανάκληση μέτρων που έχουν εισαχθεί στα πλαίσια του Προγράμματος και τη δυνατότητα για αποπληρωμή της χρηματοδότησης. Προδήλως, τυχόν δραστική μείωση των εσόδων της Δημοκρατίας, όπως αυτή που θα επέλθει με την εφαρμογή του υπό Αναπομπή Νόμου, ενδέχεται να οδηγήσει σε δυσκολία ή και αδυναμία αποπληρωμής της χρηματοδότησης.

Ο υπό Αναπομπή Νόμος επιφέρει μεγάλο αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά και η εφαρμογή του θα εκτροχιάσει τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις και στόχους της Δημοκρατία. Συγκεκριμένα, η εκτίμηση απώλειας εισπράξεων από την μη επιβολή ΦΠΑ στον ειδικό φόρο κατανάλωσης καυσίμων, υπολογίζεται να ανέλθει για την περίοδο μέχρι 31 Δεκεμβρίου, 2022 σε €30 εκατ.

Τα δημόσια οικονομικά επιβαρύνονται δυσανάλογα με τη θέσπιση τέτοιων μη στοχευμένων μέτρων, τα οποία δεν προσαρμόζονται στην οικονομική δυνατότητα των καταναλωτών αλλά ούτε επιτυγχάνουν το στόχο για τον οποίο θεσπίζονται που είναι η ελάφρυνση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας από την αύξηση του κόστους των καυσίμων για τους πιο κάτω λόγους:

1. Οι φορολογικές εκπτώσεις ισοδυναμούν με δημοσιονομική επέκταση και είναι εξ ορισμού **πληθωριστικές, επιβαρύνοντας τους καταναλωτές με περαιτέρω αύξήσεις.**
2. Πολύ συχνά οι μειώσεις του ΦΠΑ δεν αντανακλώνται στις τιμές, και δεν εξυπηρετούν τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Αντίθετα, ενδεχομένως να χρησιμοποιείται η απώλεια κρατικών εσόδων προς τη δημιουργία συνθηκών αισχροκέρδειας, χωρίς να υπάρχει κοινωνικό όφελος στις ευάλωτες ομάδες και στους χαμηλά αμειβόμενους.
3. Αν ο σκοπός είναι η εξυπηρέτηση της ανακούφισης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, δηλαδή της άσκησης, κοινωνικής πολιτικής, αυτές οι προτάσεις νόμου θα **έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα.** Το μεγαλύτερο όφελος από περαιτέρω μείωση της φορολογίας θα μεταφερθεί στους μεγαλύτερους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, εκμεταλλευόμενοι την απώλεια εσόδων από το κράτος. Ειδικά οι μεγάλοι καταναλωτές θα έπρεπε να υφίστανται πιέσεις για μείωση της κατανάλωσης σε ηλεκτρισμό, ούτως ώστε να υπάρχουν πιέσεις για μείωση του πληθωρισμού και των ανισοτήτων που αυτός δημιουργεί μέσω της

ψηλής τους κατανάλωσης, αντί να γίνονται ο μεγαλύτερος επωφελούμενος της πολιτικής μείωσης φόρων. Κατ' επέκταση οι εν λόγω προτάσεις για περαιτέρω μείωση του ΦΠΑ στην ηλεκτρική ενέργεια θα έχουν έντονο αντικοινωνικό χαρακτήρα εις βάρος των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων. Αυτή είναι και μια θέση που επισημαίνουν σχεδόν στην ολότητα τους και όλοι οι οικονομολόγοι καθώς και το Δημοσιονομικό Συμβούλιο.

4. Σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, οι φόροι, τα τέλη και το κόστος δικτύου του ηλεκτρισμού ανέρχεται στο 49% της τελικής τιμής, σε σύγκριση με 63,1% στην υπόλοιπη ευρωζώνη σύμφωνα με τη Eurostat. Παραταύτα, η Κυβέρνηση προχώρησε σε μείωση του ΦΠΑ στον ηλεκτρισμό από 19% σε 9%, και για τους ευάλωτους στο 5% ενώ προχώρησε και σε μείωση του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα κατά 9 σεντ περίπου το λίτρο, στον κατώτατο δηλαδή επιτρεπτό συντελεστή από την Ε.Ε. Περαιτέρω, οριζόντιες μειώσεις απλά θα έχουν περισσότερες πληθωριστικές συνέπειες και θα εντείνουν τις ανισότητες.
5. Η υψηλή τιμή ηλεκτρικής ενέργειας δεν οφείλεται (με βάση και τα πιο πάνω) στην φορολογία που είναι από τις χαμηλότερες στην Κύπρο από ότι στα υπόλοιπα Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά στην εξάρτηση από το μαζούτ. Είναι για αυτό τον λόγο που η Κυβέρνηση τα επόμενα χρόνια έχει προϋπολογίσει σημαντικά κονδύλια για αύξηση των ΑΠΕ, αλλά και πρόσφατα μέσω των 14 προτάσεων για αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας έχει αυξήσει σημαντικά τις επιδοτήσεις στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών. Αυτό αποτελεί μια πιο συγκροτημένη πολιτική που στοχεύει αντιμετώπιση της ρίζας του προβλήματος. Στην απεξάρτηση δηλαδή, των καταναλωτών αλλά και των επιχειρήσεων από τα ορυκτά καύσιμα, αντί να εξανεμίζει τα δημοσιονομικά αποθέματα σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα και χωρίς ιδιαίτερο όφελος για τους πολίτες και επιχειρήσεις.

6. Περαιτέρω φορολογικές μειώσεις αποτελούν αντικίνητρο για την αποφυγή σπατάλης στον ηλεκτρισμό, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους της Ε.Ε αλλά και της Κύπρου για την πράσινη μετάβαση.

Καταληκτικά, οι προεκτάσεις του υπό Αναπομπή Νόμου θα έχει ως αντίκτυπο -

- την μείωση των κρατικών εσόδων σε μια δύσκολη περίοδο που τα κρατικά έσοδα είναι μειωμένα λόγω της επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης και του πληθωρισμού.
- την περαιτέρω αύξηση του πληθωρισμού
- τη δημιουργία περαιτέρω ανάγκης για στήριξη των ευάλωτων στο άμεσο μέλλον λόγω του αυξημένου πληθωρισμού που δημιουργούν τα ίδια τα μέτρα που ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, καθιστώντας αυτές τις παράλληλες πολιτικές δημοσιονομικά επικίνδυνες χωρίς τον κατάλληλο αντίκτυπο στην κοινωνία.

Οι οριζόντιες, χωρίς στόχευση και χωρίς την όποια μελέτη αντικτύπου προτάσεις, δυσχεραίνουν τις προσπάθειες που καταβάλλει η κυβέρνηση για στοχευμένες και κοινωνικά ευαίσθητες και αποτελεσματικές πολιτικές, από τις οποίες θα επωφεληθούν περισσότερο αυτοί που έχουν ανάγκη. Η Κυβέρνηση έχει ήδη υιοθετήσει δύο πακέτα μέτρων άμβλυνσης των επιπτώσεων από τον πόλεμο στην Ουκρανία και τον πληθωρισμό, με 14 μέτρα συνολικού ύψους 350 εκ. Ευρώ. Οι τελευταίες πολιτικές αφορούν στήριξη των συνταξιούχων, νοικοκυριών με εξαρτώμενα άτομα και παιδιά, άτομα με αναπηρία, λήπτες ΕΕΕ, στήριξη της γεωργίας και κτηνοτροφίας, και επιδότηση διδάκτρων σε παιδιά.

Για τους πιο πάνω λόγους, ο υπό Αναπομπή Νόμος επηρεάζει την μακροοικονομική σταθερότητα χωρίς να μπορεί να επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Ο καθορισμός των εσόδων αποτελεί βασικό μέρος της διαδικασίας του δημοσιονομικού σχεδιασμού, ο οποίος, σύμφωνα με το Άρθρο 167 του Συντάγματος καθορίζεται από τον Υπουργό Οικονομικών. Όπως προκύπτει και από την ερμηνεία της λέξης σύμφωνα με το «Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας» του Γ. Μπαμπινιώτη, «προϋπολογισμός» είναι «ο εκ των προτέρων υπολογισμός των εσόδων και των εξόδων για ορισμένη χρονική περίοδο». Ως εκ τούτου, τα έσοδα πρέπει να θεωρούνται παράμετρος της δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία καλείται να πληροί τις γενικές μεν, δεσμευτικές δε, υποχρεώσεις που απορρέουν από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντιστοίχως, ο καθορισμός του συντελεστή ΦΠΑ, εμπίπτει στην αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας, η οποία αποφασίζει, ως αποτέλεσμα δέουσας και εμπειριστατωμένης μελέτης, συνυπολογίζοντας πάντοτε και το δημοσιονομικό αντίκτυπο και το κοινοτικό κεκτημένο.

Σημειώνεται ότι του καταρτισμού του προϋπολογισμού προηγείται, σύμφωνα με το άρθρο 48 του Ν. 20(Ι)/2014, ο καθορισμός από τον Υπουργό Οικονομικών και κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, ανώτατων οροφών δαπανών στα πλαίσια του Στρατηγικού Πλαισίου Δημοσιονομικής Πολιτικής. Οι οροφές αυτές καθορίζονται αφού ληφθούν υπόψη σημαντικοί οικονομικοί παράμετροι, συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων εσόδων. Της κατάθεσης του προϋπολογισμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων ακολουθεί η υποβολή στην Ευρωπαϊκή Ένωση του Σχεδίου Δημοσιονομικού Προγράμματος.

Τα προϋπολογιζόμενα στον περί προϋπολογισμού νόμο έσοδα δεν ψηφίζονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Συνακόλουθα, η όποια ανατροπή της οικονομικής ισορροπίας του προϋπολογισμού, του οποίου τα έσοδα δεν ψηφίζονται, επηρεάζει το αναπτυξιακό και κοινωνικό πρόγραμμα της Κυβέρνησης και τις ήδη ειλημμένες διεθνείς υποχρεώσεις της και δεσμεύσεις της έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτές παρατίθενται ανωτέρω. Επί της ουσίας, ο υπό Αναπομπή Νόμος παρεμβαίνει και τροποποιεί τη δημοσιονομική πολιτική, η οποία υπόκειται στις δεσμεύσεις του δικαίου της

Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντίκειται στις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος, ήτοι των Άρθρων 61, 167 και 169.

Ως εκ τούτου, ο υπό Αναπομπή Νόμος καταστρατηγεί την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, την οποία ο Νομοθέτης οφείλει να σέβεται όταν νομοθετεί και συνεπώς να μην υπερβαίνει το πεδίο της αρμοδιότητάς του, όπως αυτό χορηγείται από το Άρθρο 61 του Συντάγματος. Η διαμόρφωση δημοσιονομικής πολιτικής και η ευθύνη για την υλοποίησή της με βάση τις αυξημένες στην παρούσα φάση απαιτήσεις που απορρέουν από το ενωσιακό και το κυπριακό δίκαιο εμπίπτει στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας, η οποία έχει και συνολική εικόνα επί όλων των παραμέτρων που απαιτούνται για αυτή τη σύνθετη διαδικασία.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, μέσα από τον υπό Αναπομπή Νόμο ο οποίος επηρεάζει ουσιαστικά το σχεδιασμό της δημοσιονομικής πολιτικής κατά τρόπο μη δυνάμενο να προβλεφθεί από την εκτελεστική εξουσία, παρεμβαίνει στην προσπάθεια της εκτελεστικής εξουσίας να εκπληρώσει τις δημοσιονομικές της υποχρεώσεις, σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, ως προαναφέρθηκε, η εφαρμογή του υπό Αναπομπή Νόμου θα μειώσει τα κρατικά έσοδα κατά 30 εκατομμύρια ευρώ, επηρεάζοντας τον δημοσιονομικό προγραμματισμό και τις δεσμεύσεις της Δημοκρατίας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εν κατακλείδι, το Σύνταγμα αποτελεί τον υπέρτατο Νόμο στη Δημοκρατία (με την επιφύλαξη του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και, συνεπώς, όλοι οι νόμοι της Δημοκρατίας πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι και να ευθυγραμμίζονται με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 179 του Συντάγματος ορίζει ότι:

«1. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 1Α, το Σύνταγμα είναι ο υπέρτατος νόμος της Δημοκρατίας.

2. Ουδείς νόμος ή απόφασις της Βουλής των Αντιπροσώπων ή εκατέρας Κοινοτικής Συνελεύσεως ως και ουδεμία πράξις ή απόφασις οιονδήποτε οργάνου, αρχής ή προσώπου εν τη Δημοκρατία ασκούντος εκτελεστικήν εξουσίαν ή οιονδήποτε διοικητικόν λειτούργημα δύναται να είναι καθ' οιονδήποτε τρόπον αντίθετος ή ασύμφωνος προς οιανδήποτε των διατάξεων του Συντάγματος ή προς οποιαδήποτε υποχρέωση επιβάλλεται στη Δημοκρατία ως αποτέλεσμα της συμμετοχής της ως κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.».

Έπεται ότι η παράβαση του προαναφερόμενου δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των προαναφερόμενων Άρθρων του Συντάγματος, ως αναλύεται ανωτέρω, συνιστά ταυτόχρονα και αυτόδηλη παράβαση του Άρθρου 179 του Συντάγματος.

Με την παρούσα Αναπομπή αυτό που αναδεικνύεται είναι ότι η συγκεκριμένη παρέμβαση της Βουλής των Αντιπροσώπων δια της μείωσης των εσόδων του Κράτους, αποτελεί παρέμβαση στην αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας να διαμορφώνει και να εκτελεί ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, η οποία παρέμβαση παραβιάζει το δίκαιο της Ε.Ε. και την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών ως έχει αναδειχθεί πιο πάνω.

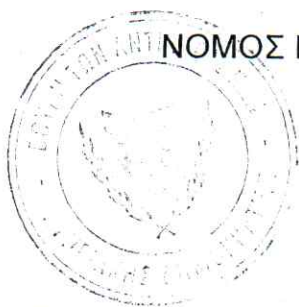

Με βάση τα προαναφερόμενα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων μην εμμένει στην απόφασή της, αποδεχόμενη την Αναπομπή. Παρακαλείται η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή να ακούσει, σχετικά με την παρούσα Αναπομπή, τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Οικονομικών.

Νίκος Αναστασιάδης
Πρόεδρος της Δημοκρατίας

Κοιν.: - Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
- Υπουργό Οικονομικών
- Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ
ΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2000 ΕΩΣ 2022

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

95(I) του 2000
93(I) του 2002
27(I) του 2003
172(I) του 2003
95(I) του 2004
88(I) του 2005
100(I) του 2005
131(I) του 2005
148(I) του 2005
64(I) του 2006
86(I) του 2006
87(I) του 2006
48(I) του 2007
129(I) του 2007
141(I) του 2007
142(I) του 2007
143(I) του 2007
25(I) του 2008
37(I) του 2008
38(I) του 2008
63(I) του 2008
88(I) του 2008
35(I) του 2009
135(I) του 2009
13(I) του 2010
29(I) του 2010
68(I) του 2010
97(I) του 2010

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμους του 2000 έως 2022 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμοι του 2000 έως (Αρ. 2) του 2022.

131(I) ΤΟΥ 2010

4(I) ΤΟΥ 2011

37(I) ΤΟΥ 2011

129(I) ΤΟΥ 2011

186(I) ΤΟΥ 2011

187(I) ΤΟΥ 2011

16(I) ΤΟΥ 2012

73(I) ΤΟΥ 2012

133(I) ΤΟΥ 2012

135(I) ΤΟΥ 2012

167(I) ΤΟΥ 2012

172(I) ΤΟΥ 2012

83(I) ΤΟΥ 2013

118(I) ΤΟΥ 2013

129(I) ΤΟΥ 2013

164(I) ΤΟΥ 2013

81(I) ΤΟΥ 2014

153(I) ΤΟΥ 2014

154(I) ΤΟΥ 2014

160(I) ΤΟΥ 2014

215(I) ΤΟΥ 2015

119(I) ΤΟΥ 2016

86(I) ΤΟΥ 2017

135(I) ΤΟΥ 2017

157(I) ΤΟΥ 2017

39(I) ΤΟΥ 2018

60(I) ΤΟΥ 2018

121(I) ΤΟΥ 2018

31(I) ΤΟΥ 2019

70(I) ΤΟΥ 2019

158(I) ΤΟΥ 2019

24(I) ΤΟΥ 2020

79(I) ΤΟΥ 2020

121(I) ΤΟΥ 2020

122(I) ΤΟΥ 2020

147(I) του 2020
 178(I) του 2020
 5(I) του 2021
 72(I) του 2021
 80(I) του 2021
 181(I) του 2021
 182(I) του 2021
 32(I) του 2022.

Τροποποίηση
 του άρθρου 2
 του βασικού
 νόμου.

2. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, στην κατάλληλη αλφαβητική σειρά, του ακόλουθου νέου όρου και του ορισμού του:

Κεφ. 272. «“πετρελαιοειδές” έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί
 64(I) του 1975 Πετρελαιοειδών Νόμο».
 138(I) του 2004
 7(I) του 2010
 152(I) του 2014
 85(I) του 2021.

Τροποποίηση
 του Τέταρτου
 Παραρτήματος
 του βασικού
 νόμου.

3. Το Τέταρτο Παράρτημα του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση στο τέλος της παραγράφου 1Α του Μέρους Ι αυτού του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω και κάτω τελείας και την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης επιφύλαξης:

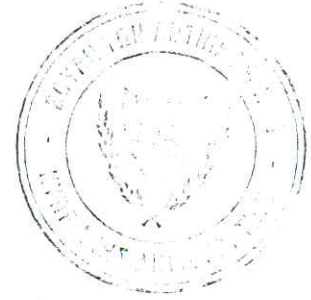
«Νοείται ότι, στην αξία παράδοσης πετρελαιοειδών δεν συνυπολογίζεται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία δημοσίευσης του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικού)
(I) του 2022.

(Αρ. 2) Νόμου του 2022 στην Επίσημη
Εφημερίδα της Δημοκρατίας μέχρι και
την 31^η Δεκεμβρίου 2022.».

(Τελικό κείμενο ελεγμένο από γραμματέα στις 18.7.2022)

Αρ. Φακ.: 23.02.063.078-2022

ΣΧΚ/ΜΕ

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

Γραφείο Γενικής Διευθύντριας

Αρ. Φακ.: 23.02.063.128-2022

1^η Αυγούστου 2022

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 51.1 του Συντάγματος ανέπεμψε τον «περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων (Τροποποιητικό) (Αρ.2) Νόμο του 2022» για επανεξέταση με σχετική επιστολή του προς την Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 29 Ιουλίου 2022.

Η επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας λήφθηκε την 1η Αυγούστου 2022. Αντίγραφο της πιο πάνω επιστολής επισυνάπτεται για ενημέρωσή σας.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 51 του Συντάγματος η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει επί αναπεμφθέντος θέματος εντός 15 ημερών από της αναπομπής.

Τασούλα Ιερωνυμίδου

Γενική Διευθύντρια

Βουλής των Αντιπροσώπων

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ

Ο Πρόεδρος

Αρ. Φακ.: 30.02.005.002.063

ε Διαδικασία

για το ίδιο

1/8/2022

29 Ιουλίου 2022

11.00 πμ

Κυρία Αννίτα Δημητρίου

Πρόεδρο Βουλής των Αντιπροσώπων

Βουλή των Αντιπροσώπων

Ασκώντας τις εξουσίες μου δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος αναπέμπω στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση τον «περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων (Τροποποιητικό) (Αρ.2) Νόμο του 2022», ο οποίος ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 14 Ιουλίου 2022 και κοινοποιήθηκε στο Γραφείο μου στις 20 Ιουλίου 2022, για να εκδοθεί με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος.

Οι λόγοι της αναπομπής είναι οι ακόλουθοι:

Ο υπό αναπομπή Νόμος, στοχεύει στην τροποποίηση του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου (Ν.9/1965), ώστε η εφαρμογή των διατάξεων του Μέρους VIA του βασικού νόμου, να αναστέλλεται μέχρι την 31^η Οκτωβρίου 2022, για τις ακόλουθες κατηγορίες:

(α) Κύρια κατοικία του οφειλέτη, η εκτιμώμενη αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τις €350.000,

- (β) Επαγγελματική στέγη επιχείρησης με ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τις €750.000,
- (γ) Αγροτεμάχιο του οφειλέτη, το οποίο βρίσκεται σε γεωργική ή άλλη κτηνοτροφική ζώνη ή σε οποιαδήποτε άλλη ζώνη στο οποίο ασκείται γεωργοκτηνοτροφική δραστηριότητα, η εκτιμώμενη αξία του οποίου δεν υπερβαίνει τις €100.000.

Η οποιαδήποτε ρύθμιση που αφορά σε οριζόντια αναστολή της διαδικασίας εκποίησης ακινήτων, δεν με βρίσκει σύμφωνο, εφόσον το μέτρο αυτό της αναστολής, έπαψε πλέον να χαρακτηρίζεται από προσωρινότητα και επαναλαμβάνω την ανησυχία μου, ότι η γενικότερη τάση του Κοινοβουλίου για ψήφιση συνεχών αναστολών δύναται να ερμηνευθεί ως μόνιμη παρά προσωρινή τόσο από τους δανειολήπτες όσο και από εποπτικής πλευράς.

Περαιτέρω, συνεχίζει να ελλοχεύει ο κίνδυνος αρνητικής αξιολόγησης του πλαισίου των εκποιήσεων από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και τους οίκους αξιολόγησης ως αναποτελεσματικό και χρονοβόρο, με αρνητικό αντίκτυπο στις αξίες των εξασφαλίσεων, οδηγώντας σε αύξηση των προβλέψεων και κατ' επέκταση των κεφαλαιακών αναγκών των πιστωτικών ιδρυμάτων. Οποιαδήποτε αναστολή των εκποιήσεων, προστατεύει ως επί το πλείστον, τους στρατηγικούς κακοπληρωτές εις βάρος των καταθετών και των συνεπών δανειοληπτών, δημιουργεί αντικίνητρα στην προσέλκυση δυνητικών επενδυτών και εγείρει τον κίνδυνο υποβαθμίσεων τόσο των τραπεζών όσο και του κράτους κάτι το οποίο αναμφίβολα θα οδηγήσει σε αύξηση των επιτοκίων που τελικά θα επηρεάσει αρνητικά τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία πρώτου τριμήνου 2022, ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων (στο εξής «ΜΕΧ»), στο τραπεζικό σύστημα ανέρχεται περίπου στο 11% (περίπου €3 δις) έχοντας σημειώσει σημαντική πρόοδο η οποία οφείλεται μεταξύ άλλων στην μεταφορά μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2021 περίπου €19 δις (συμβατικό υπόλοιπο) εκτός του τραπεζικού τομέα μέσω της πώλησης τους σε Εταιρείες Εξαγοράς Πιστώσεων καθώς και στην ύπαρξη αποτελεσματικού πλαισίου εξωδικαστικών πλειστηριασμών. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις 31 Μαρτίου 2022, το 36% των ΜΕΧ παρουσίαζε καθυστερήσεις πέραν των 5 ετών, ενώ ποσοστό 70% παρουσίαζε καθυστερήσεις πέραν των δύο ετών, δηλαδή η αδυναμία αποπληρωμής δεν σχετίζεται με την πανδημία COVID-19 ή με τον πόλεμο στην Ουκρανία.¹

Η εκποίηση δεν αποτελεί μεν αυτοσκοπό αλλά εργαλείο για να ωθήσει τους δανειολήπτες σε αναδιαρθρώσεις, γεγονός που αποδεικνύεται και από τα μέχρι τώρα αποτελέσματα, καθώς παρουσιάζεται αύξηση στις αναδιαρθρώσεις. Η ύπαρξη μιας αποτελεσματικής και αξιόπιστης διαδικασίας ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων των πιστωτών είναι απαραίτητο εργαλείο σε μια υγιή οικονομία εφόσον λειτουργεί σαν κίνητρο για συμμόρφωση/συνεργασία, αποθαρρύνοντας το φαινόμενο των στρατηγικών κακοπληρωτών σε βάρος των συνετών.

Ως εκ των πιο πάνω, η αναστολή των εκποιήσεων μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2022 έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω αποδυνάμωση του εργαλείου των εκποιήσεων και δύναται να επιφέρει πρόσθετους κινδύνους για τους ενυπόθηκους δανειστές, σε μια ιδιαίτερα αβέβαιη περίοδο, καθώς:

¹ Το Υπουργείο Οικονομικών δεν έχει στοιχεία ως προς την περίμετρο που καλύπτει η τελευταία τροποποίηση στα χαρτοφυλάκια των Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων (ΕΕΠ), σε ότι αφορά όμως την περίοδο των καθυστερήσεων, αναμένεται να είναι μεγαλύτερη συγκριτικά με αυτή των πιστωτικών ιδρυμάτων λαμβάνοντας υπόψη ότι η πλειοψηφία των δανείων που έχουν αναληφθεί από τις ΕΕΠ είναι τερματισμένα δάνεια και δάνεια με νομικά μέτρα.

- (i) δεν θα υπάρχουν τα κατάλληλα κίνητρα για να προχωρήσουν οι ενυπόθηκοι δανειστές σε συνεργασία με τους δανειολήπτες σε βιώσιμες αναδιαρθρώσεις κάτι που επηρεάζει αρνητικά και τις δυο πλευρές·
- (ii) ενδέχεται να αυξηθεί ο ηθικός κίνδυνος και το ενδεχόμενο να επηρεαστεί αρνητικά η κουλτούρα αποπληρωμής των δανειοληπτών που εξυπηρετούν τα δάνειά τους και κατ' επέκταση ο κίνδυνος των αθετήσεων από όλες τις κατηγορίες δανείων·
- (iii) δημιουργούνται πρόσθετα προβλήματα στο στρατηγικό σχεδιάσμά των πιστωτικών ιδρυμάτων για εξορθολογισμό των ισολογισμών τους.

Τονίζεται ότι εάν δεν υπάρχουν τα κατάλληλα κίνητρα, με ένα σωστά διαμορφωμένο, σταθερό και ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο, για επίλυση των διαφορών μεταξύ δανειοληπτών και ενυπόθηκων δανειστών ελλοχεύει ο κίνδυνος της κοινωνικοποίησης των ζημιών εις βάρος των υγιών μονάδων της οικονομίας και αυξάνει τους δυνητικούς κινδύνους στον χρηματοοικονομικό τομέα.

Τα πιο πάνω, ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την κουλτούρα αποπληρωμής των δανειοληπτών. Κάτι τέτοιο σημαίνει αυξημένο ηθικό κίνδυνο ο οποίος δύναται να μεταφραστεί σε:

- (α) αθετήσεις τόσο από την κατηγορία των εξυπηρετούμενων αλλά και από την κατηγορία των αναδιαρθρωμένων μη εξυπηρετούμενων δανείων. Μια τέτοια εξέλιξη θα επηρεάσει αρνητικά τα διαθέσιμα κεφάλαια των τραπεζών,
- (β) αφαίρεση κινήτρων σε δανειολήπτες, να συζητήσουν με τους ενυπόθηκους δανειστές, το ενδεχόμενο αναδιάρθρωσης των δανείων τους, γεγονός το οποίο θα επηρεάσει αρνητικά, τόσο τους ίδιους όσο και το χρηματοπιστωτικό σύστημα, γενικότερα.

Η τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τις Εταιρείες Εξαγοράς Πιστώσεων και τους Διαχειριστές Πιστώσεων η οποία επιτεύχθηκε τον Ιούλιο του 2022 αποτελεί δέσμευση έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα πλαίσια του Άξονα 3.5 του Σχέδιου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) που αφορά τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα. Περαιτέρω αναστολή της διαδικασίας των εκποιήσεων, δεν αφήνει περιθώρια στο πιο πάνω πλαίσιο, να λειτουργήσει και να επιφέρει αποτελέσματα, σε περίοδο κατά την οποία η επίτευξη του εν λόγω οροσήμου ή δέσμευσης τελεί υπό αξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε περίπτωση που το ορόσημο αυτό αξιολογηθεί από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως μη επιτεύξιμο δεν μπορεί να παρασχεθεί οποιαδήποτε διαβεβαίωση για τις επιπτώσεις που αυτό μπορεί να έχει ως προς την προσδοκώμενη εκταμίευση της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για κάλυψη των δαπανών υλοποίησης των επενδύσεων που προβλέπονται στο Εθνικό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Με βάση το κείμενο του Παραρτήματος της Εκτελεστικής Απόφασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά την έγκριση της αξιολόγησης του ΣΑΑ της Κύπρου², συγκεκριμένα την μεταρρύθμιση C3.5R2, αυτή έχει σαφείς στόχους τη βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (στο εξής «ΜΕΔ»), προκειμένου να συμβάλει στη μείωση των ΜΕΔ. Οι συνεχιζόμενες ρυθμίσεις για αναστολή των εκποιήσεων θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι υπονομεύουν τους στόχους της μεταρρύθμισης και να ληφθούν υπόψη κατά την αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του ΣΑΑ.

Επιπρόσθετα, οι συνεχείς νομοθετικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο εκποιήσεων θα επηρεάσουν αρνητικά την ανάκτηση της κρατικής βοήθειας από τη διαχείριση των ΜΕΧ της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας Λτδ (ΣΚΤ), που περιήλθαν στην κυριότητα της Δημοκρατίας, από την Κυπριακή

² Βρυξέλλες, 20 Ιουλίου 2021 10686/21 Διοργανικός φάκελος 2021/0216

Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων (ΚΕΔΙΠΕΣ) εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων του κράτους, ενώ θα οδηγήσουν σε αύξηση των προβλέψεων και των ζημιών των δανείων της πρώην ΣΚΤ που έχουν μεταφερθεί στην Ελληνική Τράπεζα και εμπίπτουν στο Σχέδιο Εγγυήσεων (Asset Protection Scheme), με συνεπακόλουθη σημαντική αύξηση των απαιτήσεων αποζημίωσης της Ελληνικής Τράπεζας, από την ΚΕΔΙΠΕΣ. Η αύξηση των απαιτήσεων, μειώνει ανάλογα, την αποπληρωμή της κρατικής ενίσχυσης, από την ΚΕΔΙΠΕΣ, καθιστώντας πιθανή, στην περίπτωση σημαντικών αυξήσεων που υπερβαίνουν των εσόδων της ΚΕΔΙΠΕΣ, την ενεργοποίηση της εγγύησης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επισημαίνεται ακόμα ότι, τόσο για τις Εταιρείες Εξαγοράς Πιστώσεων όσο και για τα πιστωτικά ιδρύματα, που έχουν ήδη προβεί σε εξωτερική ανάθεση της διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων τους, σε διαχειριστές πιστώσεων, η ψηφισθείσα αναστολή του πλαισίου των εκποιήσεων θα δημιουργήσει διατάραξη της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς, λαμβανομένου υπόψη ότι οι επιμέρους Συμφωνίες Ανάθεσης και τα επιχειρηματικά μοντέλα περιλαμβάνουν στις λειτουργίες του διαχειριστή, το εργαλείο της εκποίησης, είτε ως μέσο είσπραξης μεγάλων οφειλών, είτε ως μοχλό πίεσης προς τους δανειολήπτες. Μια τέτοια ρύθμιση, αφενός θα επηρεάσει το ενδιαφέρον νέων διαχειριστών, για αδειοδότηση, ενώ εγκυμονεί τον κίνδυνο, τόσο οι εταιρείες διαχείρισης πιστώσεων που ήδη δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, όσο και τα ΑΠΙ/Εταιρείες Εξαγοράς Πιστώσεων, να ζητήσουν αποζημιώσεις από τη Δημοκρατία, για διαλανθάνοντα κέρδη ή λόγω της μείωσης των αποδόσεων των χαρτοφυλακίων τους, αντίστοιχα, ένεκα των συνεχών αλλαγών του θεσμικού πλαισίου.

Επηρεάζεται αρνητικά και η δυνατότητα του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης, που αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, να ανακτήσει το δανεισμό που έχει παραχωρήσει αφού σχεδόν το 100% των ΜΕΧ του επηρεάζεται από την περίμετρο της αναφερόμενης τροποποίησης.

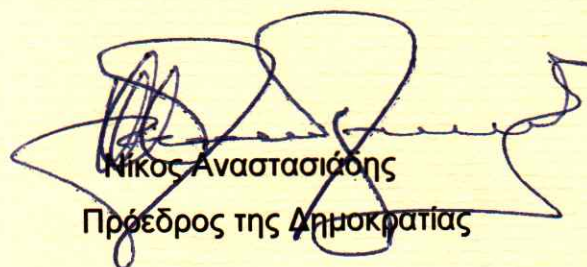

Εν κατακλείδι, η αποτελεσματική ανάκτηση χρέους αποτελεί πυλώνα χρηματοοικονομικής σταθερότητας και συστατικό χρηματοοικονομικής παιδείας και κουλτούρας.

Οι προαναφερθείσες συνέπειες, ενδέχεται όπως επηρεάσουν και τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω του ότι ο άμεσος επηρεασμός του χρηματοπιστωτικού συστήματος, επιφέρει δυσμενείς συνέπειες και στην οικονομική πολιτική του κράτους (**Αναφορά 5/2021, Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερ. 20.7.2022, Αναφορά αρ. 6/2021, Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 20.7.2022, Αναφορά αρ. 7/2021, Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 20.7.2022**).

Με βάση τα προαναφερθέντα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων μη εμμένει στην απόφαση της, αποδεχόμενη την Αναπομπή.

Παρακαλείται η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, να ακούσει σχετικά με την παρούσα Αναπομπή τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Οικονομικών.

Νίκος Αναστασιάδης
Πρόεδρος της Δημοκρατίας

Κοιν.: -Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
-Υπουργό Οικονομικών
-Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΟΘΗΚΕΥΣΕΩΣ
ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1965 ΕΩΣ 2022

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

9 του 1965
51 του 1970
81 του 1970
3 του 1978
6 του 1981
181(I) του 2002
59(I) του 2006
122(I) του 2007
52(I) του 2008
26(I) του 2010
120(I) του 2011
142(I) του 2014
197(I) του 2014
4(I) του 2015
27(I) του 2015
32(I) του 2015
42(I) του 2015
46(I) του 2015
53(I) του 2015
75(I) του 2015
76(I) του 2015
133(I) του 2015
139(I) του 2015
198(I) του 2015
87(I) του 2018
118(I) του 2019
138(I) του 2019
61(I) του 2020

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων Νόμους του 1965 έως 2022 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων Νόμοι του 1965 έως (Αρ. 2) του 2022.

195(I) του 2020

212(I) του 2020

98(I) του 2021

185(I) του 2021

82(I) του 2022.

Τροποποίηση
του άρθρου 62
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 62 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από το εδάφιο (1) αυτού της φράσης «μέχρι την 31η Οκτωβρίου 2021,» (δεύτερη γραμμή), με την ακόλουθη φράση:

«από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του
...(I) του 2022. περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως
Ακινήτων (Τροποποιητικού) (Αρ. 2) Νόμου του
2022 μέχρι την 31^η Οκτωβρίου 2022,».

Αρ. Φακ. : 23.02.063.128-2022

ΚΠ/ΘΗ

(Τελικό κείμενο ελεγμένο από γραμματέα στις 15.7.2022.)

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

Γραφείο Γενικής Διευθύντριας

Αρ. Φακ.: 23.02.063.102-2022

1^η Αυγούστου 2022

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 51.1 του Συντάγματος ανέπεμψε τον «περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικό) (Αρ.3) Νόμο του 2022» για επανεξέταση με σχετική επιστολή του προς την Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 29 Ιουλίου 2022.

Η επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας λήφθηκε την 1η Αυγούστου 2022. Αντίγραφο της πιο πάνω επιστολής επισυνάπτεται για ενημέρωσή σας.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 51 του Συντάγματος η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει επί αναπεμφθέντος θέματος εντός 15 ημερών από της αναπομπής.

Τασούλα Ιερωνυμίδου
Γενική Διευθύντρια
Βουλής των Αντιπροσώπων

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ
Ο Πρόεδρος

Αρ. Φακ.: 30.02.005.002.065

ε Διαβίβαστο
(Για Ισοδύναμο)
1/8 11.00 π.μ.
μ

29 Ιουλίου 2022

Κυρία Αννίτα Δημητρίου
Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων
Βουλή των Αντιπροσώπων
Λευκωσία

Ασκώντας τις εξουσίες μου δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Δημοκρατίας, αναπέμπω στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση τον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικό) (Αρ. 3) Νόμο του 2022, που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων την 14 Ιουλίου, 2022 και κοινοποιήθηκε¹ στο Γραφείο μου την 20^η Ιουλίου, 2022 για να εκδοθεί με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος της Δημοκρατίας.

Οι λόγοι της Αναπομπής είναι οι ακόλουθοι:

Ασυμβατότητα του υπό Αναπομπή Νόμου με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών και με τα Άρθρα 61, 167, 169 και 179 του Συντάγματος:

¹ Δια της επιστολής της Γενικής Διευθύντριας Βουλής των Αντιπροσώπων με αρ. φακ. 23.02.063.102-2022 και ημερ. 20.7.2022.

Ο υπό Αναπομπή Νόμος παραβιάζει την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, αφού οι αρμοδιότητες που ανατίθενται στις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας οι οποίες ασκούν εκτελεστική εξουσία με βάση το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι τέτοιας μορφής που δεν είναι δυνατόν να αναληφθούν από την Βουλή των Αντιπροσώπων η οποία δεν έχει την αρμοδιότητα και την δυνατότητα να αξιολογήσει την επίπτωση που θα έχει η εφαρμογή του υπό Αναπομπή Νόμου στις ευρύτερες υποχρεώσεις που έχει η Δημοκρατία με βάση το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Δημοκρατία υπόκειται σε δεσμεύσεις που επηρεάζουν την άσκηση της εθνικής οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής, βάσει των υποχρεώσεων της που απορρέουν από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από τη συμμετοχή της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Στα πλαίσια της οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον συντονισμό, τον έλεγχο και την ορθή στόχευση των προσπαθειών που αναλαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε μια σειρά μεταρρυθμίσεων, οι οποίες αναδεικνύουν τη σταθερότητα που πρέπει να διέπει το δημοσιονομικό σχεδιασμό. Στα τέλη του 2011, τέθηκε σε ισχύ η μεταρρύθμιση (μέρος του αποκαλούμενου «Εξάπτυχου»²) του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, προκειμένου να διασφαλιστεί η σταθερότητα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης με την αποφυγή, κατά το δυνατόν, μη βιώσιμων δημόσιων οικονομικών πολιτικών. Ακόμα μία μεταρρύθμιση σε αυτόν τον τομέα πολιτικής αποτελεί η Διακυβερνητική Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (εφεξής «η ΣΣΣΔ»), συμπεριλαμβανομένου του «Δημοσιονομικού Συμφώνου», η οποία τέθηκε σε ισχύ στις αρχές του 2013. Επιπλέον, τον Μάιο του 2013 τέθηκαν σε ισχύ κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την

² (1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 που τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, (2) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 που τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97, (3) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1173/2011, (4) Οδηγία 2011/85/ΕΕ, (5) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 και (6) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1174/2011.

αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων (μέρος του αποκαλούμενου «Δίπτυχου»³).

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο είναι η σημαντικότερη διαδικασία συντονισμού και ελέγχου των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω διαδικασία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2010 και τέθηκε επίσημα σε ισχύ το πρώτο εξάμηνο του 2011. Νομικά, στηρίζεται στα Άρθρα 121, 126, 136 και 148 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη δέσμη του Εξάπτυχου. Στηρίζεται κυρίως σε μη δεσμευτικές συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες αποκτούν, όμως, δεσμευτικό χαρακτήρα, όταν ένα κράτος μέλος τίθεται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος ή υπερβολικών ανισορροπιών και σε περίπτωση μη συμμόρφωσής του επιβάλλονται κυρώσεις. Στα πλαίσια αυτά, η Δημοκρατία καλείται να υποβάλλει κάθε χρόνο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης, βάσει των προνοιών του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στη βάση αυτού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να εκδίδει συστάσεις για λήψη μέτρων από τη Δημοκρατία. Επίσης, γίνεται έλεγχος για τυχόν ύπαρξη μακροοικονομικών ανισορροπιών. Μέσω της διαδικασίας αυτής, συντονίζονται οι δημοσιονομικές, μακροοικονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές των κρατών μελών, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας κατάρτισης των εθνικών προϋπολογισμών και λήψης αποφάσεων για διάφορα θέματα οικονομικής πολιτικής. Αυτό συνεπάγεται ότι η εκτελεστική εξουσία κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης της εθνικής δημοσιονομικής πολιτικής συνυπολογίζει τυχόν συστάσεις και νέα δεδομένα που προκύπτουν υπό την ιδιότητα της Δημοκρατίας ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ευρωζώνης.

Περαιτέρω, και σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 473/2013, η δεύτερη αξιολόγηση πραγματοποιείται το φθινόπωρο έκαστου έτους στη βάση

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 και Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013.

των Σχεδίων Δημοσιονομικών Προγραμμάτων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη μέχρι την 15η Οκτωβρίου έκαστου έτους. Η αξιολόγηση βασίζεται σε τυχόν αναθεωρημένα δεδομένα τα οποία προκύπτουν από το προσχέδιο του προϋπολογισμού της Κυβέρνησης για το ερχόμενο έτος. Σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κρίνει ότι το υπό εξέταση κράτος μέλος καταστρατηγεί σε σημαντικό βαθμό τις υποχρεώσεις του που πηγάζουν από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, δύναται να προβεί σε δημόσια, αιτιολογημένη, σύσταση για ετοιμασία επικαιροποιημένου Σχεδίου Δημοσιονομικού Προγράμματος, γεγονός που εξυπακούει και τη διαφοροποίηση της δημοσιονομικής πολιτικής, μέσω του ετήσιου προϋπολογισμού του Κράτους.

Η νομική υποχρέωση κάθε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για επίτευξη τουλάχιστον ισοσκελισμένου προϋπολογισμού σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα απορρέει από το Δημοσιονομικό Σύμφωνο. Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο είναι το σκέλος της ΣΣΣΔ που αφορά τις δημοσιονομικές και τις χρηματοοικονομικές πολιτικές. Η ΣΣΣΔ υπογράφηκε στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 2 Μαρτίου 2012 και τέθηκε σε ισχύ το 2013. Η κύρια καινοτομία του Δημοσιονομικού Συμφώνου είναι ότι προβλέπει την υποχρέωση νομικής κατοχύρωσης, σε συνταγματικό, κατά προτίμηση, ή ισότιμο αυτού επίπεδο, του λεγόμενου «χρυσού κανόνα», ή «κανόνα ισοσκελισμένων προϋπολογισμών» ή αλλιώς «χρεόφρενου». Πρόκειται για τη νομική υποχρέωση της Κυβέρνησης να διαμορφώνει και να εκτελεί ισοσκελισμένους, αν όχι πλεονασματικούς, προϋπολογισμούς, προκειμένου να αποφευχθεί η παραγωγή ελλειμμάτων και συνακόλουθα δημιουργία νέου χρέους. Η ενσωμάτωση του κανόνα αυτού στο κυπριακό δίκαιο συντελέστηκε μέσω της εκ της Δημοκρατίας συνομολόγησης του Δημοσιονομικού Συμφώνου και με τη θέσπιση του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (εφεξής «ο Νόμος 20(Ι)/2014»)⁴ ο οποίος μεταφέρει τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίες πηγάζουν από την Οδηγία

⁴ Στο προοίμιο του Νόμου 20(Ι)/2014, παρατίθενται όλες οι δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2011/85/EE. Όταν ο «χρυσός κανόνας» δεν εφαρμόζεται, παρέχεται το δικαίωμα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση όπου μία χώρα τίθεται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, ενεργοποιείται αυτόματα ο διορθωτικός μηχανισμός καθώς και η επιβολή κυρώσεων εναντίον της.

Η εκ του υπό Αναπομπή Νόμου συνεπαγόμενη παράβαση του χρυσού κανόνα συνεπάγεται και παράβαση του Δημοσιονομικού Συμφώνου και, συνεπώς, και του Άρθρου 169.3 του Συντάγματος το οποίο αποδίδει στο συνομολογηθέν Δημοσιονομικό Σύμφωνο αυξημένη ισχύ έναντι του υπό Αναπομπή Νόμου.

Η Οδηγία 2011/85/EE καθορίζει τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, ώστε να διασφαλίζεται η σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ μέσα από τη διατήρηση ενός βιώσιμου οικονομικού πλαισίου σε εθνικό επίπεδο. Βασικό αντικείμενο της Οδηγίας 2011/85/EE είναι η διαμόρφωση από τα κράτη μέλη ρεαλιστικών μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων.

Σύμφωνα με την Οδηγία 2011/85/EE:

«Προκειμένου να ενσωματωθεί η πολυετής δημοσιονομική προοπτική του πλαισίου δημοσιονομικής εποπτείας της Ένωσης, η κατάρτιση του ετήσιου νόμου περί προϋπολογισμού θα πρέπει να βασίζεται σε πολυετή δημοσιονομικό σχεδιασμό, που να απορρέει από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο» (αιτιολογική σκέψη (20) προοιμίου). και

«Αυτό το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, προβλέψεις για κάθε σημαντικό στοιχείο δαπανών και εσόδων για το δημοσιονομικό έτος και πέραν αυτού σε βάση αμετάβλητης πολιτικής. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να είναι σε θέση να ορίζει καταλλήλως τις αμετάβλητες πολιτικές και ο ορισμός πρέπει να δημοσιοποιείται μαζί με τις

συναφείς παραδοχές, μεθοδολογίες και σχετικές παραμέτρους» (αιτιολογική σκέψη (21) προοιμίου).

Περαιτέρω, το Άρθρο 4 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ προβλέπει ότι «Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο δημοσιονομικός σχεδιασμός να βασίζεται σε ρεαλιστικές μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, χρησιμοποιώντας τις πλέον επίκαιρες πληροφορίες [...]».

Το δε Άρθρο 9(1) της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ αναδεικνύει την έννοια του πολυετούς δημοσιονομικού σχεδιασμού και την υποχρέωση για διαμόρφωση ενός αξιόπιστου, αποτελεσματικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου, το οποίο προβλέπει την υιοθέτηση δημοσιονομικού σχεδιασμού με χρονικό ορίζοντα τουλάχιστον τριών ετών.

Επίσης, κατά το Άρθρο 9(2)(β) της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά πλαίσια περιλαμβάνουν διαδικασίες προκειμένου να καθορίζονται «προβλέψεις για κάθε σημαντικό στοιχείο δαπανών και εσόδων της γενικής κυβέρνησης [...]».

Τέλος, το Άρθρο 10 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ προνοεί ότι «Ο ετήσιος περί προϋπολογισμού νόμος συνάδει με τις διατάξεις που απορρέουν από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο. Ειδικότερα, οι προβλέψεις εσόδων και δαπανών και οι προτεραιότητες που καθορίζονται στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο, όπως διευκρινίζεται στο άνω Άρθρο 9(2), αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση του ετήσιου προϋπολογισμού. Για κάθε απόκλιση από τις εν λόγω διατάξεις δίνονται οι δέουσες εξηγήσεις.».

Όπως προκύπτει από τις προαναφερθείσες αναφορές στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- (α) είναι σαφής η έμφαση που δίδεται στην υποχρέωση των κρατών μελών για ρεαλιστικό δημοσιονομικό σχεδιασμό στη βάση συγκεκριμένων δεδομένων·

- (β) διαφαίνεται επίσης από τα προαναφερθέντα Άρθρα της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ ότι τα έσοδα του κράτους και οι προβλέψεις σχετικά με αυτά αποτελούν βασική παράμετρο της διαδικασίας που απαιτείται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για δημοσιονομικό σχεδιασμό, ο οποίος υπόκειται σε καθορισμένες διαδικασίες ελέγχου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- (γ) αναδεικνύεται επίσης η έννοια του πολυετούς δημοσιονομικού σχεδιασμού, ο οποίος απορρέει από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο.

Η συνδυασμένη προσέγγιση των πιο πάνω δεδομένων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα έσοδα αποτελούν βασική μεταβλητή στη διαδικασία αυτή, η οποία δεν μπορεί να μεταβάλλεται συνεχώς και απρόβλεπτα με αποτέλεσμα να επηρεάσει τις πιο πάνω υποχρεώσεις της Δημοκρατίας για ετήσιο αλλά και μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό σχεδιασμό. Ως εκ τούτου, η δυνατότητα της Βουλής των Αντιπροσώπων για μείωση των προϋπολογιζόμενων εσόδων ανά πάσα στιγμή, μέσω της θέσπισης νόμου βάσει κοινοβουλευτικής πρότασης νόμου, όπως ισχύει στην προκειμένη περίπτωση, οδηγεί σε εκτροχιασμό/απόκλιση από τον δημοσιονομικό σχεδιασμό, ο οποίος έχει αντίκτυπο τόσο στη δημοσιονομική θέση της Δημοκρατίας όσο και στην υλοποίηση των σχετικών της υποχρεώσεων, όπως προσδιορίζονται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Νόμος 20(Ι)/2014 προβλέπει, στο άρθρο 5 αυτού, ότι *«Η Κυβέρνηση διασφαλίζει ότι η διαμόρφωση, η εκτέλεση και η παρουσίαση της δημοσιονομικής πολιτικής, περιλαμβανομένου και του Προϋπολογισμού, της πολιτικής των μισθών και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων συνάδει με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις νομοθεσίες και τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδιαίτερα του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, όπου εφαρμόζεται ή/και άλλων διεθνών συμφωνιών.»*

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 10(α) του Νόμου 20(Ι)/2014 το Υπουργικό Συμβούλιο διαμορφώνει τη δημοσιονομική πολιτική, συμπεριλαμβανομένου και του Στρατηγικού Πλαισίου Δημοσιονομικής Πολιτικής, σύμφωνα με το

μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο. Εκ τούτου συνάγεται ότι η αρμοδιότητα για τη διαμόρφωση και υλοποίηση των θεμάτων δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία βασίζεται, μεταξύ άλλων, και στον έλεγχο των εσόδων και δαπανών (κατά το άρθρο 4(1)(β) του Νόμου 20(Ι)/2014), ανήκει αποκλειστικά στην εκτελεστική εξουσία, η οποία έχει την αρμοδιότητα και ικανότητα να συνυπολογίσει όλα τα δημοσιονομικά δεδομένα/υποχρεώσεις και τα μακροοικονομικά μεγέθη, ώστε η καθορισθείσα και εφαρμοσθείσα πολιτική να συνάδει με τις πρόνοιες του Μέρους IV του Νόμου 20(Ι)/2014 που αφορά τους Δημοσιονομικούς Κανόνες και Πολιτική.

Οι αρμοδιότητες που αποδίδονται στον Υπουργό Οικονομικών δυνάμει του Άρθρου 167 του Συντάγματος και του άρθρου 11 του Νόμου 20(Ι)/2014 δεικνύουν τις πολλές παραμέτρους που πρέπει να συνυπολογιστούν από την εκτελεστική εξουσία τόσο για τη διαμόρφωση βιώσιμης δημοσιονομικής πολιτικής όσο και για την αξιολόγηση των δημοσιονομικών κινδύνων. Τα έσοδα που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό έκαστου έτους αποτελούν μια βασική συνιστώσα στη διαδικασία που προβλέπεται στο Νόμο 20(Ι)/2014, η οποία δεν πρέπει να μεταβάλλεται κατά το δοκούν μέσω της θέσπισης νόμων βάσει κοινοβουλευτικών προτάσεων νόμου, για τους οποίους νόμους δεν θα μπορούσε να υπάρξει καμία πρόβλεψη από την εκτελεστική εξουσία, χωρίς να συνυπολογίζονται οι οικονομικές και άλλες επιπτώσεις.

Τόσο η διαδικασία αξιολόγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως αποτυπώνεται πιο πάνω, όσο και οι Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θεσπίζονται για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου πλαισίου απαιτήσεων αναφορικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διαμορφώνουν τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, αποτυπώνουν την πρόθεση για διασφάλιση, στο βαθμό του δυνατού, της σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ, σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο από αστάθμητους παράγοντες οικονομικό περιβάλλον. Ως αστάθμητος παράγοντας στην προσπάθεια για δημοσιονομικό σχεδιασμό, θεωρείται και η δια του υπό Αναπομπή Νόμου μείωση των κρατικών εσόδων. Οι συνταγματικές και άλλες νομοθετικές πρόνοιες διαμορφώθηκαν ώστε να

διασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία της Δημοκρατίας. Η μείωση των εσόδων μειώνει τη δυνατότητα της Δημοκρατίας να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε στενότερη εποπτεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση και λήψη δημοσιονομικών μέτρων τα οποία θα έχουν αντίκτυπο στη δημοσιονομική πολιτική της Δημοκρατίας, επηρεάζοντας την εύρυθμη λειτουργία της.

Η πιο πάνω ανάλυση καταδεικνύει ότι ο υπό Αναπομπή Νόμος, με την επέμβαση που επιφέρει στα έσοδα της Δημοκρατίας κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, επί της ουσίας καταστρατηγεί ή/και αναιρεί οποιαδήποτε διαδικασία ακολουθείται από την εκτελεστική εξουσία για συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Νόμου 20(Ι)/2014 και την ετοιμασία του κρατικού προϋπολογισμού στη βάση συγκεκριμένων προβλέψεων αναφορικά με τα έσοδα και τα έξοδα. Ως εκ τούτου, ο υπό Αναπομπή Νόμος επηρεάζει τις οικονομικές δυνατότητες της Δημοκρατίας, αφού η οποιαδήποτε ανατροπή της οικονομικής ισορροπίας του κρατικού προϋπολογισμού επηρεάζει τις υποχρεώσεις της εκτελεστικής εξουσίας, όπως απορρέουν από τον Νόμο 20(Ι)/2014 καθώς και τις διεθνώς ειλημμένες υποχρεώσεις της. Τέτοια επέμβαση θίγει αρμοδιότητες τις οποίες το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Νόμος 20(Ι)/2014 εναπόθεσε στη Δημοκρατία μέσω αρμόδιας αρχής που είναι σε θέση να προβεί στην στάθμιση όλων των παραγόντων που έχουν αναλυθεί πιο πάνω. Αυτή η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να είναι η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού δεν μπορεί να ασκήσει εκτελεστικής μορφής αρμοδιότητες όπως απαιτεί ο Νόμος 20(Ι)/2014.

Ως εκ τούτου, ο υπό Αναπομπή Νόμος καταστρατηγεί, την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών η οποία είναι όχι μόνο διάχυτη στο συνταγματικό στερέωμα της Δημοκρατίας, αλλά έχει πλειστάκις αναγνωρισθεί και επιβεβαιωθεί ως η αναγκαία υποστήλωση της πολιτειακής λειτουργίας.

Η Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών απαγορεύει και αποκλείει την άσκηση ή την ανάληψη εξουσίας εκτός της σφαίρας της αντίστοιχης

αρμοδιότητας εκάστης εκ των τριών πολιτειακών εξουσιών. Το πεδίο λειτουργίας των τριών πολιτειακών εξουσιών διαχωρίζεται αυστηρά και αποκλείεται η ανάληψη ή άσκηση οποιασδήποτε αρμοδιότητας από οποιαδήποτε από τις τρεις εξουσίες που δεν αποδίδεται σε αυτήν από το Σύνταγμα ή δεν εμπίπτει στο πεδίο της λειτουργίας της λόγω των εγγενών χαρακτηριστικών της. Το κριτήριο για την ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών, όπου αυτές δεν κατανέμονται ρητά από το Σύνταγμα, είναι ουσιαστικό και συναρτάται με τα εγγενή χαρακτηριστικά και την εσωτερική φύση τους.

Ο υπό Αναπομπή Νόμος καταστρατηγεί την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, την οποία ο Νομοθέτης οφείλει να σέβεται όταν νομοθετεί και συνεπώς να μην υπερβαίνει το πεδίο της αρμοδιότητάς του, όπως αυτό χορηγείται από το Άρθρο 61 του Συντάγματος. Η διαμόρφωση δημοσιονομικής πολιτικής και η ευθύνη για την υλοποίησή της με βάση τις αυξημένες στην παρούσα φάση απαιτήσεις που απορρέουν από το ευρωπαϊκό και το εθνικό δίκαιο εμπίπτει στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας, η οποία έχει και συνολική εικόνα επί όλων των παραμέτρων που απαιτούνται για αυτή τη σύνθετη διαδικασία.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, μέσω της ψήφισης νόμων όπως ο υπό Αναπομπή Νόμος, οι οποίοι επηρεάζουν τον σχεδιασμό της δημοσιονομικής πολιτικής, παρεισφρέει αντισυνταγματικά στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας.

Παρέμβαση σε αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας οι οποίες εμπεριέχουν στοιχεία διοικητικής ενέργειας κρίθηκε αντισυνταγματική στην Γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου **Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 1), (2015) 3 ΑΑΔ 622** στην οποία γίνεται αναφορά στην πρόσφατη Γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλής των Αντιπροσώπων, Αναφορές 6/2021 και 7/2021 ημερομηνίας 20.7.2022:**

«Στην Γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Πρόεδρος της Δημοκρατίας υ. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 1), (2015) 3 ΑΑΔ 622**, τονίζεται, με παραπομπή σε προηγούμενη επί του θέματος νομολογία ότι «... αν ένας Νόμος εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής ενέργειας, τότε αυτός είναι αντισυνταγματικός, καθότι θεωρείται ότι η Νομοθετική Εξουσία επεμβαίνει στον τομέα αρμοδιότητας της Εκτελεστικής Εξουσίας.». Σημειώνεται επίσης ότι:

«Η Βουλή των Αντιπροσώπων ασκεί νομοθετικό έργο, θεσπίζει νόμους γενικούς και απρόσωπους εισάγοντας ουσιαστικούς κανόνες δικαίου και οι ρυθμίσεις που επιβάλλει γίνονται κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο. Η Βουλή δεν ρυθμίζει συγκεκριμένες και ατομικές περιπτώσεις και δεν ασκεί εκτελεστική εξουσία ή οποιουδήποτε είδους ρυθμιστική, διοικητική λειτουργία. Η Βουλή καθορίζει το γενικό νομοθετικό πλαίσιο και, μέσα σ' αυτό, η Εκτελεστική Εξουσία προβαίνει σε διοικητικές ρυθμίσεις.»

Στις υπό Γνωμάτευση περιπτώσεις, η παροχή επιδομάτων αποτελεί κατ' εξοχήν ζήτημα το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Εξουσίας κατά την άσκηση της διοικητικής της λειτουργίας και προϋποθέτει ρύθμιση των συγκεκριμένων περιπτώσεων μετά από διαβούλευση με όλους τους αρμόδιους φορείς, ειδική γνώση επί του θέματος και ενδελεχή μελέτη προς αξιολόγηση των οικονομικών συνεπειών που αυτό θα επιφέρει στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και, κατ' επέκταση, στον Προϋπολογισμό του Κράτους.

Στη διοικητική λειτουργία, την ειδική γνώση και ενδελεχή μελέτη, παραπέμπει, άλλωστε, και το **Άρθρο 76** του περί **Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 2010, Ν. 59(Ι)/2010**, σύμφωνα με τον οποίο, ο αρμόδιος υπουργός διορίζει αναλογιστή, ο οποίος προβαίνει, ανά τριετία ή ενωρίτερα, εάν κατά την κρίση του Υπουργού επιβάλλεται, στη διεξαγωγή αναλογιστικής ανασκόπησης της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου. Σχετική έκθεση, ως προς την επάρκεια ή μη των εισφορών που καταβάλλονται, υποβάλλει στον Υπουργό και, εφόσον καταδεικνύεται ότι

δεν διασφαλίζεται επαρκώς η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Ταμείου, «... ο Υπουργός αφού προχωρήσει αμέσως σε διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς ετέρους, καταθέτει στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο εντός ενός έτους νομοσχέδιο για την περαιτέρω ενίσχυση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του Ταμείου.».

Χωρίς επηρεασμό των ανωτέρω, η τροποποίηση, την οποία επιφέρει ο υπό Αναπομπή Νόμος στο Ν. 95(Ι)/2000, παραβιάζει την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών και με ακόμη ένα εμφανή τρόπο. Συγκεκριμένα, υφαρπάζει τη νομοθετικά κατοχυρωμένη αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου, που πηγάζει από το άρθρο 25(4) του Ν. 95(Ι)/2000, να ρυθμίζει με Διατάγματα τις περιπτώσεις για τις οποίες επιβάλλεται ο μηδενικός συντελεστής το οποίο προβλέπει τα εξής:

«(4) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται με διάταγμα που δημοσιεύεται στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας να τροποποιεί το Έκτο Παράρτημα προσθέτοντας ή αφαιρώντας από αυτό οποιαδήποτε περιγραφή ή τροποποιώντας οποιαδήποτε περιγραφή που εκάστοτε προσδιορίζεται σε αυτό.».

Η δια του υπό Αναπομπή Νόμου τροποποίηση του Έκτου Παραρτήματος του Ν. 95(Ι)/2000 δεν επιτρέπεται να παραγκωνίσει την βασική νομοθετική πρόνοια του άρθρου 25(4) η οποία προβλέπει ότι μόνο με Διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου μπορούν να προβλεφθούν οι περιπτώσεις που μπορούν να υπαχθούν στον μηδενικό συντελεστή. Αυτή η νομοθετικά λανθασμένη παρέμβαση από την Βουλή των Αντιπροσώπων συνιστά παραβίαση της Αρχής της Διάκρισης των Εξουσιών.

Πέρα από τις βασικές αρχές και διαδικασίες που διέπουν τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της, οι οποίες καταστρατηγούνται από τον υπό Αναπομπή Νόμο, προκύπτει και παραβίαση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τον καθορισμό της αξίας παράδοσης αγαθών όπως

προβλέπεται στο δίκαιο της Ε.Ε.. Συγκεκριμένα το άρθρο 73 της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ προβλέπει ότι «η βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνει οτιδήποτε αποτελεί την αντιπαροχή, την οποία έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής ή ο παρέχων τις υπηρεσίες από τον αποκτώντα, τον λήπτη ή τρίτο πρόσωπο, περιλαμβανομένων των επιδοτήσεων που συνδέονται άμεσα με την τιμή των πράξεων αυτών.».

Ως εκ τούτου η επιβολή μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ στο μέρος της παροχής υπηρεσίας που αφορά την αναπροσαρμογή της τιμής των καυσίμων που είναι ενσωματωμένη στους τελικούς λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) και στην οποία περιλαμβάνονται το κόστος αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το κόστος αγοράς καυσίμων και το κόστος της διατήρησης στρατηγικών αποθεμάτων, αντίκειται στο άρθρο 73 Οδηγίας 2006/112/ΕΚ αφού η βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνει οτιδήποτε αποτελεί αντιπαροχή και άρα και το μέρος της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά την αναπροσαρμογή της τιμής των καυσίμων.

Η προαναφερόμενη διαπίστωση παραβίασης του δικαίου της Ε.Ε. καταγράφεται και σε πρόσφατη επιστολή της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Υπουργείο Οικονομικών ημερομηνίας 27.7.2022 στην οποία αναφέρονται τα εξής:

"The VAT amending laws adopted last week by your national Parliament leads the Commission to express its concerns regarding their compatibility with the EU VAT legislation. They relate to the following:

- 1) The first amendment adopted introduces a zero VAT rate to the part of the final electricity bills related to the cost of purchasing greenhouse gas emission allowances, the cost of purchasing fuel and the cost of maintaining strategic reserves. This is problematic for two reasons:
 - a. It is legally not possible to move to a zero rate on the supply of electricity.
 - b. The amendment envisages the application of two different rates to one supply of a good (namely the supply of electricity). This is not allowed

under the VAT Directive, where it is only possible to apply a single VAT rate to the supply of a good.

- 2) The second amendment excludes excise duties from the chargeable amount for VAT for the supply of mineral oils. This appears to be a violation of Articles 78(a) and 86(a) of the VAT Directive, which prescribe that the taxable amount shall include taxes, duties, levies and charges, excluding the VAT itself as such taxes, duties, levies and charges make up part of the price paid for the goods or services supplied, it is not possible to refrain from imposing VAT on those parts of the price.

Thus, it would be important to rectify the situation, in line with the EU acquis."

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις υποδείξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναπόφευκτα η Κυπριακή Δημοκρατία θα οδηγηθεί σε διαδικασία παράβασης του δικαίου της Ε.Ε. από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με πιθανό συνεπακόλουθο περαιτέρω οικονομική επιβάρυνση των δημοσίων οικονομικών λόγω επιβολής προστίμου από το Δικαστήριο της Ε.Ε. σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμμόρφωση και καταδικαστεί η Κυπριακή Δημοκρατία λόγω της παράβασης αυτής.

Επιπρόσθετα και για σκοπούς ολιστικής παρουσίασης του δεσμευτικού πλαισίου που απορρέει από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισημαίνεται ότι η Δημοκρατία τέθηκε αυτόματα κάτω από τη λεγόμενη μεταπρογραμματική εποπτεία ("Post Programme Surveillance"), μέχρι να αποπληρωθεί τουλάχιστον το 75% του δανείου που έλαβε από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας. Η εποπτεία διεξάγεται σε εξαμηνιαία βάση και αξιολογεί τη δημοσιονομική και χρηματοπιστωτική πολιτική της χώρας, τυχόν ανάκληση μέτρων που έχουν εισαχθεί στα πλαίσια του Προγράμματος και τη δυνατότητα για αποπληρωμή της χρηματοδότησης. Προδήλως, τυχόν δραστική μείωση των εσόδων της Δημοκρατίας, όπως αυτή που θα επέλθει με την εφαρμογή του υπό Αναπομπή Νόμου, ενδέχεται να οδηγήσει σε δυσκολία ή και αδυναμία αποπληρωμής της χρηματοδότησης.

Ο υπό Αναπομπή Νόμος επιφέρει μεγάλο αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά και η εφαρμογή του θα εκτροχιάσει τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις και στόχους της Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, η εκτίμηση απώλειας εισπράξεων ΦΠΑ από τα τιμολόγια της ΑΗΚ από την επιβολή μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ επί της Αναπροσαρμογής της Τιμής των Καυσίμων, υπολογίζεται ως ακολούθως:

- Κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο 2022 επιβάλλεται μειωμένος συντελεστή ΦΠΑ 9% στους οικιακούς καταναλωτές και μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ 5% στα ευάλωτα νοικοκυριά.
- Για τους υπόλοιπους καταναλωτές (εμπορικής χρήσης, βιομηχανικής χρήσης, γεωργικής χρήσης και οδικού φωτισμού), επιβάλλεται κανονικός συντελεστής ΦΠΑ 19%
- Η εκτίμηση της απώλειας εισπράξεων ΦΠΑ από τα τιμολόγια της ΑΗΚ από την επιβολή μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ επί της αναπροσαρμογής της τιμής των καυσίμων (σεντ/Κwh) υπολογίστηκε βάση της τιμής αναπροσαρμογής καυσίμων των μηνών Ιουλίου-Ιουνίου 2022 για τους διμηνιαίους καταναλωτές έχοντας ως βάση τους μήνες Ιούνιο – Ιούλιο 2022 όπου ο μέσος όρος της αναπροσαρμογής καυσίμων (ψηλής τάσης: 18,1915, μέσης τάσης: 18,3506, χαμηλής τάσης: 18,5128) ήταν τα 18.35 σέντ/ Κwh. Ο μέσος όρος υπολογίστηκε στην βάση των τελευταίων δημοσιευμένων στοιχείων της ΑΗΚ, που βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα της ΑΗΚ και επισυνάπτονται ως **Συνημμένο 1**. Ακολούθως ο μέσος όρος των 18.35 σέντ/ Κwh πολλαπλασιάστηκε επί της εκτίμησης μηνιαίας κατανάλωσης για κάθε κατηγορία πελατών της ΑΗΚ. Οι εκτιμήσεις γίνονται βάσει παραδοχών. Για σκοπούς εκτίμησης των μηνιαίων πωλήσεων της ΑΗΚ για το έτος 2022, γίνονται παραδοχές βάσει στοιχείων πωλήσεων της ΑΗΚ κατά το έτος 2019, όπου δεν υπήρχαν περιοριστικά μέτρα λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού. Επισυνάπτονται ως **Συνημμένο 2** στατιστικά στοιχεία

Πωλήσεων της ΑΗΚ για την περίοδο Ιανουάριος 2019 – Φεβρουάριος 2022. Για την εκτίμηση της μηνιαίας κατανάλωσης ηλεκτρισμού για το 2022, γίνεται ισόποση κατανομή των πωλήσεων της ΑΗΚ για το 2022 σε δώδεκα μήνες. Ακολούθως, υπολογίστηκε για κάθε κατηγορία καταναλωτών/πελατών το ποσό απώλειας του ΦΠΑ λόγω του μηδενικού συντελεστή από τον Ιούλιο 2022 (μήνας ψήφισης του υπό Αναπομπή Νόμου) μέχρι τον Δεκέμβριο 2022 (ημερομηνία λήξης ισχύος του υπό Αναπομπή Νόμου).

- Η εκτίμηση απώλειας εισπράξεων ΦΠΑ από τα τιμολόγια της ΑΗΚ από την επιβολή μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ επί της Ρήτρας Αναπροσαρμογής της τιμής των Καυσίμων, έχει ως ακολούθως:
Περίοδος Ιουλίου – Δεκεμβρίου 2022: €75 εκ.

Τα δημόσια οικονομικά επιβαρύνονται δυσανάλογα με τη θέσπιση τέτοιων μη στοχευμένων μέτρων, τα οποία δεν προσαρμόζονται στην οικονομική δυνατότητα των καταναλωτών αλλά ούτε επιτυγχάνουν το στόχο για τον οποίο θεσπίζονται που είναι η ελάφρυνση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας από την αύξηση του κόστους των καυσίμων για τους πιο κάτω λόγους:

1. Οι φορολογικές εκπτώσεις ισοδυναμούν με δημοσιονομική επέκταση και είναι εξ ορισμού **πληθωριστικές, επιβαρύνοντας τους καταναλωτές με περαιτέρω αύξήσεις.**
2. Πολύ συχνά οι μειώσεις του ΦΠΑ δεν αντανακλώνται στις τιμές, και δεν εξυπηρετούν τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Αντίθετα, ενδεχομένως να χρησιμοποιείται η απώλεια κρατικών εσόδων προς τη δημιουργία συνθηκών αισχροκέρδειας, χωρίς να υπάρχει κοινωνικό όφελος στις ευάλωτες ομάδες και στους χαμηλά αμειβόμενους.
3. Αν ο σκοπός είναι η εξυπηρέτηση της ανακούφισης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, δηλαδή της άσκησης, κοινωνικής πολιτικής, αυτές οι προτάσεις νόμου θα **έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα.** Το μεγαλύτερο όφελος από περαιτέρω μείωση της φορολογίας θα μεταφερθεί στους

μεγαλύτερους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, εκμεταλλεόμενοι την απώλεια εσόδων από το κράτος. Ειδικά οι μεγάλοι καταναλωτές θα έπρεπε να υφίστανται πιέσεις για μείωση της κατανάλωσης σε ηλεκτρισμό, ούτως ώστε να υπάρχουν πιέσεις για μείωση του πληθωρισμού και των ανισοτήτων που αυτός δημιουργεί μέσω της ψηλής τους κατανάλωσης, αντί να γίνονται ο μεγαλύτερος επωφελούμενος της πολιτικής μείωσης φόρων. Κατ' επέκταση οι εν λόγω προτάσεις για περαιτέρω μείωση του ΦΠΑ στην ηλεκτρική ενέργεια θα έχουν έντονο αντικοινωνικό χαρακτήρα εις βάρος των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων. Αυτή είναι και μια θέση που επισημαίνουν σχεδόν στην ολότητα τους και όλοι οι οικονομολόγοι καθώς και το Δημοσιονομικό Συμβούλιο.

4. Σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, οι φόροι, τα τέλη και το κόστος δικτύου του ηλεκτρισμού ανέρχεται στο 49% της τελικής τιμής, σε σύγκριση με 63,1% στην υπόλοιπη ευρωζώνη σύμφωνα με τη Eurostat. Παραταύτα, η Κυβέρνηση προχώρησε σε μείωση του ΦΠΑ στον ηλεκτρισμό από 19% σε 9%, και για τους ευάλωτους στο 5% ενώ προχώρησε και σε μείωση του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα κατά 9 σεντ περίπου το λίτρο, στον κατώτατο δηλαδή επιτρεπτό συντελεστή από την Ε.Ε. Περαιτέρω, οριζόντιες μειώσεις απλά θα έχουν περισσότερες πληθωριστικές συνέπειες και θα εντείνουν τις ανισότητες.
5. Η υψηλή τιμή ηλεκτρικής ενέργειας δεν οφείλεται (με βάση και τα πιο πάνω) στην φορολογία που είναι από τις χαμηλότερες στην Κύπρο από ότι στα υπόλοιπα Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά στην εξάρτηση από το μαζούτ. Είναι για αυτό τον λόγο που η Κυβέρνηση τα επόμενα χρόνια έχει προϋπολογίσει σημαντικά κονδύλια για αύξηση των ΑΠΕ, αλλά και πρόσφατα μέσω των 14 προτάσεων για αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας έχει αυξήσει σημαντικά τις επιδοτήσεις στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών. Αυτό αποτελεί μια πιο συγκροτημένη πολιτική που στοχεύει αντιμετώπιση της ρίζας του

προβλήματος. Στην απεξάρτηση δηλαδή, των καταναλωτών αλλά και των επιχειρήσεων από τα ορυκτά καύσιμα, αντί να εξανεμίζει τα δημοσιονομικά αποθέματα σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα και χωρίς ιδιαίτερο όφελος για τους πολίτες και επιχειρήσεις.

6. Περαιτέρω φορολογικές μειώσεις αποτελούν αντικίνητρο για την αποφυγή σπατάλης στον ηλεκτρισμό, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους της Ε.Ε αλλά και της Κύπρου για την πράσινη μετάβαση.

Καταληκτικά, οι προεκτάσεις του υπό Αναπομπή Νόμου θα έχει ως αντίκτυπο -

- την μείωση των κρατικών εσόδων σε μια δύσκολη περίοδο που τα κρατικά έσοδα είναι μειωμένα λόγω της επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης και του πληθωρισμού.
- την περαιτέρω αύξηση του πληθωρισμού
- τη δημιουργία περαιτέρω ανάγκης για στήριξη των ευάλωτων στο άμεσο μέλλον λόγω του αυξημένου πληθωρισμού που δημιουργούν τα ίδια τα μέτρα που ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, καθιστώντας αυτές τις παράλληλες πολιτικές δημοσιονομικά επικίνδυνες χωρίς τον κατάλληλο αντίκτυπο στην κοινωνία.

Οι οριζόντιες, χωρίς στόχευση και χωρίς την όποια μελέτη αντικτύπου προτάσεις, δυσχεραίνουν τις προσπάθειες που καταβάλλει η κυβέρνηση για στοχευμένες και κοινωνικά ευαίσθητες και αποτελεσματικές πολιτικές, από τις οποίες θα επωφεληθούν περισσότερο αυτοί που έχουν ανάγκη. Η Κυβέρνηση έχει ήδη υιοθετήσει δύο πακέτα μέτρων άμβλυνσης των επιπτώσεων από τον πόλεμο στην Ουκρανία και τον πληθωρισμό, με 14 μέτρα συνολικού ύψους 350 εκ. Ευρώ. Οι τελευταίες πολιτικές αφορούν στήριξη των συνταξιούχων, νοικοκυριών με εξαρτώμενα άτομα και παιδιά, άτομα με αναπηρία, λήπτες ΕΕΕ, στήριξη της γεωργίας και κτηνοτροφίας, και επιδότηση διδάκτρων σε παιδιά.

Για τους πιο πάνω λόγους, ο υπό Αναπομπή Νόμος επηρεάζει την μακροοικονομική σταθερότητα χωρίς να μπορεί να επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ο καθορισμός των εσόδων αποτελεί βασικό μέρος της διαδικασίας του δημοσιονομικού σχεδιασμού, ο οποίος, σύμφωνα με το Άρθρο 167 του Συντάγματος καθορίζεται από τον Υπουργό Οικονομικών. Όπως προκύπτει και από την ερμηνεία της λέξης σύμφωνα με το «Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας» του Γ. Μπαμπινιώτη, «προϋπολογισμός» είναι «ο εκ των προτέρων υπολογισμός των εσόδων και των εξόδων για ορισμένη χρονική περίοδο». Ως εκ τούτου, τα έσοδα πρέπει να θεωρούνται παράμετρος της δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία καλείται να πληροί τις γενικές μεν, δεσμευτικές δε, υποχρεώσεις που απορρέουν από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντιστοίχως, ο καθορισμός του συντελεστή ΦΠΑ, εμπίπτει στην αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας, η οποία αποφασίζει, ως αποτέλεσμα δέουσας και εμπειριστατωμένης μελέτης, συνυπολογίζοντας πάντοτε και το δημοσιονομικό αντίκτυπο και το κοινοτικό κεκτημένο.

Σημειώνεται ότι του καταρτισμού του προϋπολογισμού προηγείται, σύμφωνα με το άρθρο 48 του Ν. 20(Ι)/2014, ο καθορισμός από τον Υπουργό Οικονομικών και κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, ανώτατων οροφών δαπανών στα πλαίσια του Στρατηγικού Πλαισίου Δημοσιονομικής Πολιτικής. Οι οροφές αυτές καθορίζονται αφού ληφθούν υπόψη σημαντικοί οικονομικοί παράμετροι, συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων εσόδων. Της κατάθεσης του προϋπολογισμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων ακολουθεί η υποβολή στην Ευρωπαϊκή Ένωση του Σχεδίου Δημοσιονομικού Προγράμματος.

Τα προϋπολογιζόμενα στον περί προϋπολογισμού νόμο έσοδα δεν ψηφίζονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Συνακόλουθα, η όποια ανατροπή της οικονομικής ισορροπίας του προϋπολογισμού, του οποίου τα έσοδα δεν ψηφίζονται, επηρεάζει το αναπτυξιακό και κοινωνικό πρόγραμμα της Κυβέρνησης και τις ήδη ειλημμένες διεθνείς υποχρεώσεις της και δεσμεύσεις της έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτές παρατίθενται ανωτέρω. Επί της ουσίας, ο υπό Αναπομπή Νόμος παρεμβαίνει και τροποποιεί τη

δημοσιονομική πολιτική, η οποία υπόκειται στις δεσμεύσεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντίκειται στις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος, ήτοι των Άρθρων 61, 167 και 169.

Ως εκ τούτου, ο υπό Αναπομπή Νόμος καταστρατηγεί την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, την οποία ο Νομοθέτης οφείλει να σέβεται όταν νομοθετεί και συνεπώς να μην υπερβαίνει το πεδίο της αρμοδιότητάς του, όπως αυτό χορηγείται από το Άρθρο 61 του Συντάγματος. Η διαμόρφωση δημοσιονομικής πολιτικής και η ευθύνη για την υλοποίησή της με βάση τις αυξημένες στην παρούσα φάση απαιτήσεις που απορρέουν από το ενωσιακό και το κυπριακό δίκαιο εμπίπτει στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας, η οποία έχει και συνολική εικόνα επί όλων των παραμέτρων που απαιτούνται για αυτή τη σύνθετη διαδικασία.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, μέσα από τον υπό Αναπομπή Νόμο ο οποίος επηρεάζει ουσιαστικά το σχεδιασμό της δημοσιονομικής πολιτικής κατά τρόπο μη δυνάμενο να προβλεφθεί από την εκτελεστική εξουσία, παρεμβαίνει στην προσπάθεια της εκτελεστικής εξουσίας να εκπληρώσει τις δημοσιονομικές της υποχρεώσεις, σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, ως προαναφέρθηκε, η εφαρμογή του υπό Αναπομπή Νόμου θα μειώσει τα κρατικά έσοδα κατά 75 εκατομμύρια ευρώ ή ως ποσοστό του ΑΕΠ κατά 0.4% ποσοστιαίες μονάδες μονάδα, επηρεάζοντας τον δημοσιονομικό προγραμματισμό και τις δεσμεύσεις της Δημοκρατίας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εν κατακλείδι, το Σύνταγμα αποτελεί τον υπέρτατο Νόμο στη Δημοκρατία (με την επιφύλαξη του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και, συνεπώς, όλοι οι νόμοι της Δημοκρατίας πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι και να ευθυγραμμίζονται με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 179 του Συντάγματος ορίζει ότι:

«1. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 1Α, το Σύνταγμα είναι ο υπέρτατος νόμος της Δημοκρατίας.

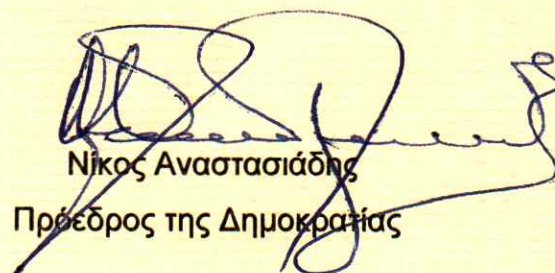
2. Ουδείς νόμος ή απόφασις της Βουλής των Αντιπροσώπων ή εκατέρας Κοινοτικής Συνελεύσεως ως και ουδεμία πράξις ή απόφασις οιονδήποτε οργάνου, αρχής ή προσώπου εν τη Δημοκρατία ασκούντος εκτελεστικήν εξουσίαν ή οιονδήποτε διοικητικόν λειτούργημα δύναται να είναι καθ' οιονδήποτε τρόπον αντίθετος ή ασύμφωνος προς οιανδήποτε των διατάξεων του Συντάγματος ή προς οποιαδήποτε υποχρέωση επιβάλλεται στη Δημοκρατία ως αποτέλεσμα της συμμετοχής της ως κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.».

Έπεται ότι η παράβαση του προαναφερόμενου δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των προαναφερόμενων Άρθρων του Συντάγματος, ως αναλύεται ανωτέρω, συνιστά ταυτόχρονα και αυτόδηλη παράβαση του Άρθρου 179 του Συντάγματος.

Με την παρούσα Αναπομπή αυτό που αναδεικνύεται είναι ότι η συγκεκριμένη παρέμβαση της Βουλής των Αντιπροσώπων δια της μείωσης των εσόδων του Κράτους, αποτελεί παρέμβαση στην αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας να διαμορφώνει και να εκτελεί ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, η οποία παρέμβαση παραβιάζει το δίκαιο της Ε.Ε. και την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών ως έχει αναδειχθεί πιο πάνω.

Με βάση τα προαναφερόμενα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων μην εμμένει στην απόφασή της, αποδεχόμενη την Αναπομπή. Παρακαλείται η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή να ακούσει, σχετικά με την παρούσα Αναπομπή, τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Οικονομικών.

Νίκος Αναστασιάδης
Πρόεδρος της Δημοκρατίας

Συνημμένα: 2

- Κοιν.:** - Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
- Υπουργό Οικονομικών
- Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου

Προμήθεια

◀ Ρυθμιζόμενες Δραστηριότητες / Προμήθεια / Διατιμήσεις ηλεκτρικού ρεύματος / Αναπροσαρμογή Τιμής Καυσίμου

ΒΛΑΒΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΙΜΗΣ ΚΑΥΣΙΜΟΥ

Στον λογαριασμό κατανάλωσης παρουσιάζονται ξεχωριστά το κόστος Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη Βασική Τιμή Καυσίμων και η Αναπροσαρμογή Καυσίμου.

Η βασική τιμή καυσίμων είναι €300 ανά Μετρικό Τόνο (ΜΤ). Η Αναπροσαρμογή Καυσίμου εξαρτάται από τη Μέση Σταθμική Τιμή Καυσίμων και τον Συντελεστή Ρήτρας Καυσίμων.

Η Μέση Μηνιαία Σταθμική Τιμή Καυσίμων αποτυπώνει το κόστος αγοράς και καύσης των καυσίμων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας και της διατήρησης στρατηγικών αποθεμάτων. Είναι το άθροισμα του κόστους αγοράς των καυσίμων της ΑΗΚ που καταναλώθηκαν κατά τον προηγούμενο μήνα, του κόστους αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων και των χρεώσεων του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ)

Ο συντελεστής ρήτρας καυσίμων αποτυπώνει την αύξηση/μείωση στην τιμή μίας kWh σε ευρώ όταν η Μέση Μηνιαία Σταθμική Τιμή Καυσίμων αυξάνεται/μειώνεται κατά ένα ευρώ και αναπροσαρμόζεται κάθε έξι μήνες.

Το συνολικό κόστος αναπροσαρμογής υπολογίζεται σε μηνιαία βάση ως ακολούθως:

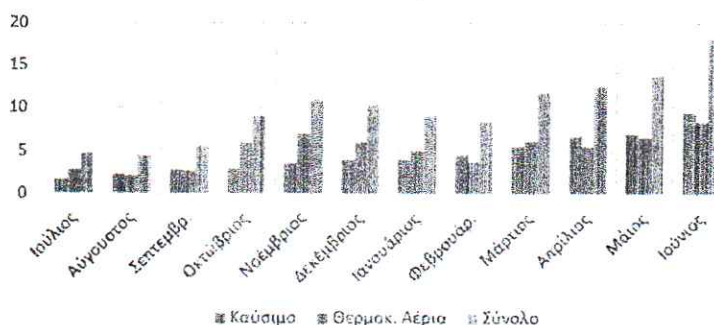
Αναπροσαρμογή Καυσίμου (σεντ/kWh) = (Μέση Μηνιαία Σταθμική Τιμή Καυσίμων - Βασική Τιμή Καυσίμων) x (Συντελεστής Ρήτρας Καυσίμου) x 100

Αναπροσαρμογή Καυσίμου για το Τρέχον Έτος

ΤΑΣΗ	Συντελεστής Ρήτρας	Μηνιαίοι Καταναλωτές	Διμηνιαίοι Καταναλωτές	Μέση Μηνιαία Σταθμική Τιμή Καυσίμων	ΤΑΣΗ	Αναπροσαρμογή Καυσίμων (σεντ/kWh) (διαφοροποίηση επί της βασικής τιμής)			
		2022		Ευρώ		Σύνολο	Καύσιμο	Θερμοκ. Αέρια	ΚΟΔΑΠ
ΨΗΛΗ	0,00022532		Ιανουάριος	762,96	ΨΗΛΗ	10,4314	4,1130	6,1877	0,1307
ΜΕΣΗ	0,00022779				ΜΕΣΗ	10,5458	4,1581	6,2556	0,1321
ΧΑΜΗΛΗ	0,00023064				ΧΑΜΗΛΗ	10,6777	4,2101	6,3338	0,1338
ΨΗΛΗ	0,00021977	Ιανουάριος	Φεβρουάριος	716,93	ΨΗΛΗ	9,1629	4,0203	4,9956	0,1470
ΜΕΣΗ	0,00022212				ΜΕΣΗ	9,2608	4,0632	5,0490	0,1486
ΧΑΜΗΛΗ	0,00022483				ΧΑΜΗΛΗ	9,3738	4,1128	5,1106	0,1504
ΨΗΛΗ	0,00021977	Φεβρουάριος	Μάρτιος	687,06	ΨΗΛΗ	8,5064	4,6696	3,7381	0,0987
ΜΕΣΗ	0,00022212				ΜΕΣΗ	8,5974	4,7197	3,7780	0,0997
ΧΑΜΗΛΗ	0,00022483				ΧΑΜΗΛΗ	8,7023	4,7773	3,8241	0,1009
ΨΗΛΗ	0,00021977	Μάρτιος	Απρίλιος	845,40	ΨΗΛΗ	11,9863	5,5706	6,2909	0,1248
ΜΕΣΗ	0,00022212				ΜΕΣΗ	12,1144	5,6300	6,3582	0,1262
ΧΑΜΗΛΗ	0,00022483				ΧΑΜΗΛΗ	12,2622	5,6987	6,4358	0,1277
ΨΗΛΗ	0,00021977	Απρίλιος	Μάιος	873,58	ΨΗΛΗ	12,6056	6,8896	5,5617	0,1543
ΜΕΣΗ	0,00022212				ΜΕΣΗ	12,7404	6,9633	5,6212	0,1559
ΧΑΜΗΛΗ	0,00022483				ΧΑΜΗΛΗ	12,8958	7,0482	5,6898	0,1578
ΨΗΛΗ	0,00021977	Μάιος	Ιούνιος	930,29	ΨΗΛΗ	13,8519	7,1302	6,6487	0,0730
ΜΕΣΗ	0,00022212				ΜΕΣΗ	14,0000	7,2065	6,7198	0,0737
ΧΑΜΗΛΗ	0,00022483				ΧΑΜΗΛΗ	14,1708	7,2944	6,8018	0,0746
ΨΗΛΗ	0,00023889	Ιούνιος	Ιούλιος	1.061,50	ΨΗΛΗ	18,1915	9,6256	8,4402	0,1257
ΜΕΣΗ	0,00024098				ΜΕΣΗ	18,3506	9,7097	8,5141	0,1268
ΧΑΜΗΛΗ	0,00024311				ΧΑΜΗΛΗ	18,5128	9,7956	8,5893	0,1279
ΨΗΛΗ	0,00023889	Ιούλιος	Αύγουστος		ΨΗΛΗ				
ΜΕΣΗ	0,00024098				ΜΕΣΗ				
ΧΑΜΗΛΗ	0,00024311				ΧΑΜΗΛΗ				
ΨΗΛΗ		Αύγουστος	Σεπτέμβριος		ΨΗΛΗ				
ΜΕΣΗ					ΜΕΣΗ				
ΧΑΜΗΛΗ					ΧΑΜΗΛΗ				
ΨΗΛΗ		Σεπτέμβριος	Οκτώβριος		ΨΗΛΗ				
ΜΕΣΗ					ΜΕΣΗ				
ΧΑΜΗΛΗ					ΧΑΜΗΛΗ				
ΨΗΛΗ		Οκτώβριος	Νοέμβριος		ΨΗΛΗ				
ΜΕΣΗ					ΜΕΣΗ				

ΧΑΜΗΛΗ				ΧΑΜΗΛΗ
ΨΗΛΗ		Νοέμβριος	Δεκέμβριος	ΨΗΛΗ
ΜΕΣΗ				ΜΕΣΗ
ΧΑΜΗΛΗ				ΧΑΜΗΛΗ
ΨΗΛΗ		Δεκέμβριος		ΨΗΛΗ
ΜΕΣΗ				ΜΕΣΗ
ΧΑΜΗΛΗ				ΧΑΜΗΛΗ

Αναπροσαρμογή Καυσίμων - Ψηλή Τάση (c/kWh)

Ιστορικές Τιμές Αναπροσαρμογής Καυσίμου

Στο πιο κάτω αρχείο περιλαμβάνονται οι τιμές καυσίμου, οι ρήτρες αναπροσαρμογής και η αναπροσαρμογή τιμής καυσίμου από το 2013 μέχρι σήμερα. Τα δεδομένα παρουσιάζονται σε γραφικές παραστάσεις και πίνακες σε επεξεργάσιμη μορφή.

[📄](#) Ιστορικές Τιμές 2013-2022

Η ΑΗΚ

Όραμα/Αποστολή/Αξίες
Λειτουργικός διαχωρισμός
Διοικητικό Συμβούλιο
Διευθυντική οργανική δομή
Ετήσιες εκθέσεις
Διαγωνισμοί
Θέσεις εργασίας

Μεταφορά

Γενικά
Μελέτες και Ανάπτυξη
Υ/Σ Μεταφοράς κατασκευές, προστασία
Κατασκευή και συντήρηση έργων μεταφοράς
Ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία

Παραγωγή

Γενικά
Δυναμικότητα Η/Σ
Έκθεση ασφάλειας - SEVESO III
Η/Σ Βασιλικού
Η/Σ Δεκέλειας
Η/Σ Μονής

Διανομή

Νέες παροχές
Παράπονα/ Αιτήματα για Οδικό Φωτισμό/ Κλαδέματα
Χρεώσεις προσφερόμενων υπηρεσιών
Net metering
Χάρτης χρηστών δικτύου

Προμήθεια

Γενικά

Κέντρο τηλεξυπηρέτησης - 1818

Εξόφληση λογαριασμού μέσω διαδικτύου

Επεξήγηση λογαριασμών

Παραλαβή λογαριασμού μέσω e-mail

Ηλεκτρονική φόρμα επικοινωνίας

Θυγατρικές

Κέντρο τηλεξυπηρέτησης - 1800

Μη Ρυθμιζόμενες

Γενικά

Οδικός φωτισμός

Φωτοβολταϊκά συστήματα

Φωτοβολταϊκό πάρκο Τσερίου

Μονάδα Αφαλάτωσης

Χρήση Τηλεπικοινωνιακής Υποδομής

Υπηρεσία e-charge

Επικοινωνία

Βρές το κοντινότερο Κέντρο

Copyright 2019 Electricity Authority of Cyprus
Πολιτική Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της ΑΗΚ
Όροι & Προϋποθέσεις Χρήσης Ιστοσελίδας ΑΗΚ

W3C CSS ✓

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου - Electricity Authority of Cyprus

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2019 - ΦΕΒ 2022

ΠΩΛΗΣΕΙΣ (κWh χιλιάδες)	2019	2020	2021
Οικιακής χρήσεως	1.686.934	1.723.002	1.749.897
Εμπορικής χρήσεως	1.854.824	1.572.008	1.686.441
Βιομηχανικής χρήσεως	848.901	761.327	790.084
Γεωργικής χρήσεως	138.786	147.670	168.184
Οδικού Φωτισμού	85.937	68.511	56.924
ΣΥΝΟΛΟ	4.615.382	4.272.518	4.451.480

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ κWh
ΟΙΚΙΑΚΗ	382.972.920
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	243.625.325
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ	122.968.285
ΓΕΩΡΓΙΚΗ	27.150.445
ΟΔΙΚΟΣ ΦΩΤΙΣΜΟΣ	11.268.282
ΣΥΝΟΛΟ	787.985.257

ΔΙΑΤΙΜΗΣΗ 08

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ κWh
ΙΑΝ-ΔΕΚ 2019	98.594.164
ΙΑΝ-ΔΕΚ 2020	99.681.697
ΙΑΝ-ΔΕΚ 2021	95.188.914
ΙΑΝ-ΦΕΒ 2022	19.980.498

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟΥΣ
ΤΟΥ 2002 ΕΩΣ (Αρ. 2) ΤΟΥ 2022

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμους του 2000 έως (Αρ. 2) του 2022 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμοι του 2000 έως (Αρ. 3) του 2022.

95(I) του 2000

93(I) του 2002

27(I) του 2003

172(I) του 2003

95(I) του 2004

88(I) του 2005

100(I) του 2005

131(I) του 2005

148(I) του 2005

64(I) του 2006

86(I) του 2006

87(I) του 2006

48(I) του 2007

129(I) του 2007

141(I) του 2007

142(I) του 2007

143(I) του 2007

25(I) του 2008

37(I) του 2008

38(I) του 2008

63(I) του 2008

88(I) του 2008

35(I) του 2009

135(I) του 2009

13(I) του 2010

29(I) του 2010

68(I) του 2010

97(I) ΤΟΥ 2010
131(I) ΤΟΥ 2010
4(I) ΤΟΥ 2011
37(I) ΤΟΥ 2011
129(I) ΤΟΥ 2011
186(I) ΤΟΥ 2011
187(I) ΤΟΥ 2011
16(I) ΤΟΥ 2012
73(I) ΤΟΥ 2012
133(I) ΤΟΥ 2012
135(I) ΤΟΥ 2012
167(I) ΤΟΥ 2012
172(I) ΤΟΥ 2012
83(I) ΤΟΥ 2013
118(I) ΤΟΥ 2013
129(I) ΤΟΥ 2013
164(I) ΤΟΥ 2013
81(I) ΤΟΥ 2014
153(I) ΤΟΥ 2014
154(I) ΤΟΥ 2014
160(I) ΤΟΥ 2014
215(I) ΤΟΥ 2015
119(I) ΤΟΥ 2016
86(I) ΤΟΥ 2017
135(I) ΤΟΥ 2017
157(I) ΤΟΥ 2017
39(I) ΤΟΥ 2018
60(I) ΤΟΥ 2018
121(I) ΤΟΥ 2018
31(I) ΤΟΥ 2019
70(I) ΤΟΥ 2019
158(I) ΤΟΥ 2019
24(I) ΤΟΥ 2020
79(I) ΤΟΥ 2020

121(I) του 2020
122(I) του 2020
147(I) του 2020
178(I) του 2020
5(I) του 2021
72(I) του 2021
80(I) του 2021
181(I) του 2021
182(I) του 2021
32(I) του 2022
....(I) του 2022.

Τροποποίηση
του Έκτου
Παραρτήματος
του βασικού
νόμου.

2. Το Έκτο Παράρτημα του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη στο τέλος αυτού, της ακόλουθης νέας παραγράφου:

«25. Προμήθεια ηλεκτρικού ρεύματος:

Νοείται ότι, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται σε σχέση με την αναπροσαρμογή της τιμής των καυσίμων, όπως αυτή περιλαμβάνεται στους τελικούς λογαριασμούς προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος και ισχύουν μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2022.».

(Τελικό κείμενο ελεγμένο από γραμματέα 15.7.2022)

Αρ. Φακ. 23.02.063.102-2022

ΣΧΚ/ΠΧ'Ν

